

PASSA

TYGODNIK SĄSIADÓW

URSYNÓW • MOKOTÓW • WILANÓW • LESZNOWOLA • PIASECZNO • KONSTANCIN - JEZIORNA

26 października 2023 czasopismo bezpłatne Nr 43 (1185)

www.passa.waw.pl

REKLAMA

BIURO KUCHAREK
KUCHAREK SZEŚĆ

Zamów on-line na
www.kuchareksześć.pl

Zamów telefonicznie
(22) 855 00 55

**BEZPŁATNA
REHABILITACJA**

**DLA MIESZKAŃCÓW
GMINY LESZNOWOLA**

Czyt. str. 6

FOTO ZDM

**Ograniczony ruch aut przy szkole
na ul. Koncertowej poprawi
bezpieczeństwo uczniów.**

Czyt. str. 4

Koncertowe rozwiązanie przy szkole!

Rusza akcja „Znicz”

Czyt. str. 8

Pola Nadziei na Ursynowie

Czyt. str. 4

Dodatkowa godzina...

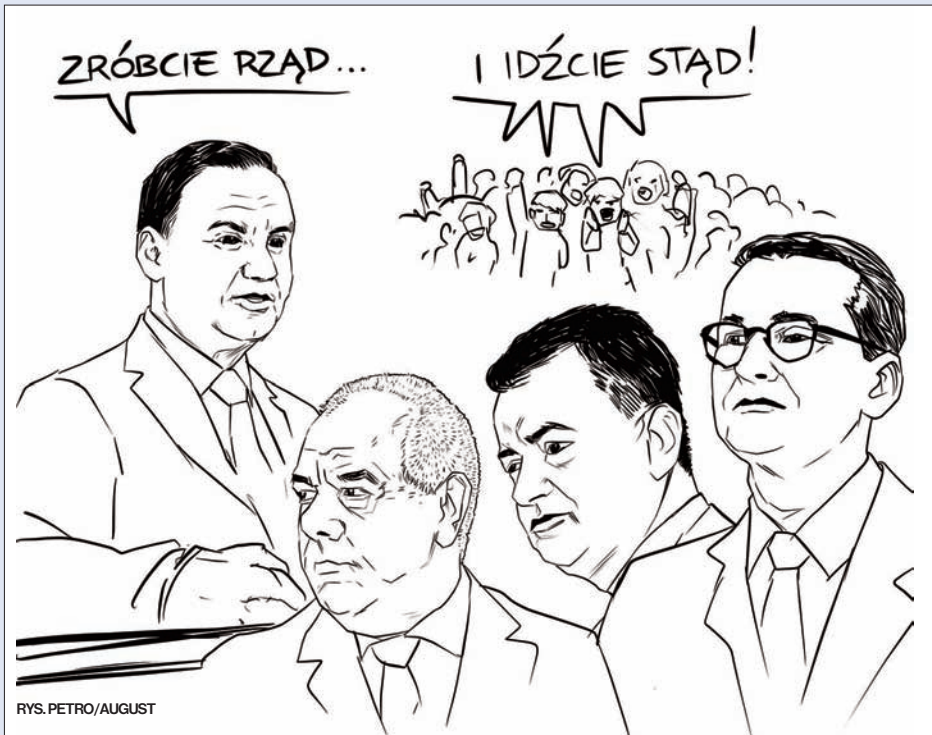
Czyt. str. 5

Komu władza wciąż dogadza

uważa się za „gorszy sort”. Przypomina to różnicowanie społeczne z podziałem na białych i czarnych. Pan minister uwierzył chyba w piosenkarską prognozę wiecznego żartownisia Andrzeja Rosiewicza: wystarczą cztery Ziobra i Polska będzie dobra. Jak na złość jednak, w tym akurat stwierdzeniu nie ma takiej trafności, jak we wspomnianym wniosku Hemara, mającym ponadczasowy charakter.

W zakresie wymiaru sprawiedliwości obecne władze RP zrobiły obywatelom wodę z mózgu. Przeciętnemu zjadaczowi chleba coraz trudniej się zorientować, co jest prawem, a co nie. Bodaj najbardziej zdumiewającym przykładem odwrócenia kota ogonem jest ukaszenie walczącego kiedyś słusznie z komuną Mariusza Kamińskiego i jego późniejszych kompanów z CBA. Prezydent Duda objął aktem łaski dzisiejszego ministra spraw wewnętrznych i administracji, a jednocześnie koordynatora służb specjalnych, skazanego wyrokiem sądu pierwszej instancji na trzy lata pozbawienia wolności z powodu nadużyć w tzw. aferze gruntowej. Duda okazał się łaskawą i niejako uprzedził drugą instancję, próbując zablokować prawomocne orzeczenie. Sam zatem uznał podsądnych za przestępców – bo jakże to inaczej rozumieć? Na skutek aktu łaski w praktyce nie poszli oni siedzieć mimo ewidentnego złamania prawa. A zmarnowali przecież kupę publicznego grosza w celu skompromitowania wicepremiera Andrzeja Leppera, który przestał pasować do towarzystwa w rządzie Jarosława Kaczyńskiego. Na dodatek Kamiński, jako szef CBA, był odpowiedzialny za operacje prowokowania do przestępstw, wykonywane przez

RYS. PETRO/AUGUST

agenta Tomasza Kaczmara. O ile wiem, cała ta zabawa kosztowała miliony złotych, wyjmowanych, oczywiście, z naszych kieszeni.

Przypominam o tych ewidentnych skandalach, gdy teraz będący zwierzchnikiem niesforne Mariusza premier Mateusz Morawiecki nie wstydzi się utrzymywać go w rządzie. Skoro doktor praw Duda uznał pana K. za przestępcę, to jakże uważający się za krystalicznie uczciwego człowięka premier może powierzać takiemu osobnikowi dbanie o bezpieczeństwo państwa poprzez nadzór nad służbami specjalnymi? I na dodatek zgłaszać prezydentowi Dudzie gotowość po-

przerwana budowa bloku węglowego elektrowni w Ostrołęce, co w ocenie Naczelnej Izby Kontroli, kosztowało na 1,35 mld złotych.

W tych dniach lubiący łgać Mateusz Morawiecki wygłasza nadal referaty na temat znaczącego dźwignięcia polskiej gospodarki przez jego rząd. Nie twierdzą, że wszystkie posunięcia pod jego kierownictwem były złe, ale w bardzo wielu dominowało marnotrawstwo, czego przykładem stała się rozpoczęta i nagle

przerwana budowa bloku węglowego elektrowni w Ostrołęce, co w ocenie Naczelnej Izby Kontroli, kosztowało na 1,35 mld złotych.

Jednym z ostatnich oszustw przed opinią publiczną, było nie tylko lekkomyślne, lecz także oparte w dużym stopniu na korupcji wydawanie polskich wiz obywatelom państw Afryki i Azji, za co „polecał” z posady wiceminister spraw zagranicznych Piotr Wawrzyk. Podobno działający pod egidą MSZ system wpuszczania do naszego kraju cudzoziemców pozwolił na sprowadzenie w strefę Schengen ponad 700 tysięcy cudzoziemców ze wspomnianych rejonów.

Owi, tylko po części legalni imigranci, udawali się bardzo często dalej, najczęściej do Niemiec. Tymczasem rząd zarzucał opozycji, że to ona chce ułatwić wpływienie do Polski imigranckiej fali muzułmanów, dybiących na życie i mienie obywateli RP, a w szczególności na cnotę naszych kobiet. To ostatnie zresztą się dzieje, bo wpuszczeni przez ekipę Morawieckiego zagraniczni goście zdominowali niemalże liczne profesje w stolicy, a najbardziej chyba ich widać za kierownicami taksówek. Nic dziwnego, że druga po Polakach nacją wśród osób zatrudnionych w Warszawie bynajmniej nie są Ukraińcy, tylko Hindusi. Morawiecki jednak od lat paru twierdził, że bohatersko bronimy naszej wschodniej granicy, by Putin nie przepychał nam przez Białoruś imigranckiej plagi. Owszem, ta (nie do końca skuteczna) obrona istnieje, ale cóż z tego, skoro tamteży przemysłowcy i nadal przemykają nieliczni osobnicy, podczas gdy całe masy wpuszczano do Polski oficjalnie?

Skreśliłem tylko kilka uwag na marginesie obecnych przemian politycznych w Polsce. Odnosząc się zaś li tylko do Warszawy, pozwolę sobie przypomnieć, że mimo wieloletnich dyskusji i sporów kolejne ekipy parlamentarne nie zdecydowały się na uchwalenie jakże potrzebnej w stolicy ustawy rozwiązującej generalnie problem własności na rynku nieruchomościowym, wynikły z procesu reprivatyzacji. Na skupowaniu roszczeń i ewidentnych kantach zdążyli się już dorobić najroźniejsi wydrwigośle, a kolejni dorabiają się nadal. Może wszystkim partiom to akurat pasuje?

MACIEJ PETRUCZENKO
PASSMITA
naczelnym@passa.waw.pl

REKLAMA

REKLAMA

#Ursynlab

Ursyn Lab
Przedsiębiorczy Ursynów

Warszawa Ursynów

6 listopada godz. 10.00-14.00
ABC działalności gospodarczej
rejestracja i pierwsze kroki przedsiębiorcy
konsultacje z pracownikami Wydziału Działalności Gospodarczej dla Dzielnicy Ursynów

9 listopada godz. 18.00-20.00
Siła jest kobietą
szkolenie dotyczące kobiecego przywództwa, parytetów, wymogów unijnych odnośnie kobiet w zarządzaniu – Joanna Burnas, LEADERIS Institute (obowiązują zapisy)

13 listopada godz. 10.00-14.00
ABC działalności gospodarczej
rejestracja i pierwsze kroki przedsiębiorcy
konsultacje z pracownikami Wydziału Działalności Gospodarczej i Zezwoleń dla Dzielnicy Ursynów

15 listopada godz. 12.00-14.00
Zezwolenia alkoholowe
warsztaty z pracownikami Wydziału Działalności Gospodarczej i Zezwoleń dla Dzielnicy Ursynów

20 listopada godz. 10.00-14.00
ABC działalności gospodarczej
rejestracja i pierwsze kroki przedsiębiorcy
konsultacje z pracownikami Wydziału Działalności Gospodarczej i Zezwoleń dla Dzielnicy Ursynów

21 listopada godz. 14.00-16.00
Wsparcie dla istniejących, jak i nowych firm
prezentacja oferty Mazowieckiego Regionalnego Funduszu Pożyczkowego Sp. z o.o., konsultacje indywidualne

22 listopada godz. 17.00-19.00
Lokalny inkubator startup-ów
warsztaty z Arturem Waczką z Warszawskiej Szkoły Reklamy / Wyższej Szkoły Biznesu Mediów i Reklamy (obowiązują zapisy)

23 listopada godz. 16.00-17.30
Czy zastanawiałeś się kiedyś, jak sztuczna inteligencja zmienia nasz świat?
Jak dokładnie działa i jakie ma zastosowania w różnych dziedzinach?
warsztaty z Fundacją IT Girls, prowadzone przez Dominikę Bucholę (obowiązują zapisy)

27 listopada godz. 10.00-14.00
ABC działalności gospodarczej
rejestracja i pierwsze kroki przedsiębiorcy
konsultacje z pracownikami Wydziału Działalności Gospodarczej i Zezwoleń dla Dzielnicy Ursynów

28 listopada godz. 13.00-15.00
Spotkanie z ekspertami Urzędu Pracy m.st. Warszawy
prezentacja form wsparcia dla firm i osób przedsiębiorczych planujących rozpoczęcie działalności, panel Q&A

29 listopada godz. 18.00-19.00
Jak technologie zmieniają nasze miasta
spotkanie dla mieszkańców w ramach wydarzenia Hackathon „Data for City” - dr Sebastian Grabowski

więcej informacji: [f UrsynLab - Przedsiębiorczy Ursynów](#) [f warszawa.ursynow](#) [■ URSYNOW.U.M.WARSZAWA.PL](#)

SZKOŁA JĘZYKOWA LACHMANA 4

ZAPISY 23/24

STACJONARNIE
ONLINE

ANGIELSKI
MATEMATYKA
POLSKI
FRANCUSKI

- KLASY 0-8
- EGZAMIN 8
- MATURA
- KONWERSACJE
- FRANCUSKI
- ZAJĘCIA DIY
- MAŁE GRUPY

LONDON

ZAPISY.2324@GMAIL.COM

536-384-319

CATCHUPYOUENGLISH.COM

CatchUp ACADEMY

Alert dla zwierząt!

Już 2 listopada rusza trzynasta edycja akcji „Alert dla zwierząt” – ursynowska zbiórka darów dla podopiecznych Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Celestynowie.

Kosze na dary będą ustawione aż w 8 lokalizacjach. W tym roku do akcji włącza się także Ursynoteka. Akcja potrwa do końca listopada. Liczymy na Was!

Akcję „Alert dla zwierząt” organizuje Urząd Dzielnicy Ursynów. W tym roku razem z Ursynowskim Centrum Kultury „Alternatywy”, Dzielnicowym Ośrodkiem Kultury Ursynów, Biblioteką im. J. U. Niemcewicza, Centrum Ursynów oraz placówkami oświatowymi.

- Pomaganie zwierzętom w potrzebie wpisało się w DNA naszej dzielnicy. Akcję zapoczątkowaną ponad dekadę temu przez radnego Piotra Skubiszewskiego organizujemy już po raz trzynasty. Wzorując się na Wielkiej Orkiestrze Świątecznej Pomocy, zamierzamy ogłaszać ten alert do końca świata i o jeden dzień dłużej, chyba że wcześniej pomoc dla porzuconych zwierzątek nie będzie potrzebna, bo wszystkie znajdą swój bezpieczny dom – mówi Bartosz Dominiak, zastępca burmistrza Ursynowa.

Co zbieramy: karmę moką (puszki), karmę suchą, smycze z metalowymi zapięciami (nie rozwijane), obroże z metalowymi zapięciami, obroże przeciwpczelne i przeciwkleszczowe (powyżej 8 kg), środki czystości, płyny i szczotki do mycia misek, środki dezynfekcyjne, płyny do mycia szyb i podłóg, mydło w płynie, ręczniki tekstylne i papierowe, podkłady higieniczne.

Czego nie zbieramy: żwirku dla kotów, garnków, rondli i misek, przedmiotów tekstylnych, które nie nadają się do wyprania np. legowiska, poduszki, kołdry, koce, maty do jogi, ubrania, smyczy rozwijanych, leków i suplementów.

Gdzie zbieramy:

- Urząd Dzielnicy Ursynów (al. KEN 61)
- Dzielnicowy Ośrodek Kultury Ursynów (ul. Kajakowa 12B)
- Ursynowskie Centrum Kultury „Alternatywy” (ul. Indiry Gandhi 9)
- Ursynoteka - Biblioteka Publiczna im. Juliana Ursyna Niemcewicza: Wypożyczalnia nr 45 (ul. ZWM 5), Wypożyczalnia nr 112 (ul. Nugat 4), Biblioteka dla Dzieci i Młodzieży nr 7 (ul. Wasilkowskiego 7), Wypożyczalnia nr 127 (ul. Braci Wagów 1)
- Centrum Ursynów - ul. Puławska 427.

Przedostatnia w tym roku szansa, żeby oddać krew!

Wszystkie ręce na pokład! W sobotę, 28 października, w godz. 9.00 - 14.00, zapraszamy na kolejną jesienną zbiórkę krwi, organizowaną przez Klub Honorowych Dawców Krwi „Krewki Ursynów” przy Urzędzie Dzielnicy Ursynów. Obecnie brakuje szczególnie krwi grupy ORh-, ARh- i ARh+.

Pamiętajmy, że krwi nie da się wyprodukować, za to można się nią podzielić. Dlatego zachęcamy do wspierania zbiórek krwi i dzielenia się tym cennym darem! Krwiobus Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Warszawie będzie czekał na wszystkich gotowych oddać krew, na przystanku METRO IMIELIN 04, przy Urzędzie Dzielnicy Ursynów (od strony al. KEN). Krwiodawcą może zostać każdy zdrowy człowiek pomiędzy 18. a 65. rokiem życia.

Podczas akcji krwiodawstwa odbędzie się również rejestracja potencjalnych dawców szpiku przy współpracy z Fundacją DKMS Polska. W ciągu roku w Polsce konieczne jest dokonanie około miliona transfuzji krwi. Na krew i osocze czekają tysiące chorych. Oddając krew, ratujemy życie innym. Ostatnia w tym roku zbiórka krwi przy Urzędzie Dzielnicy Ursynów odbędzie się 25 listopada.

Klub Honorowych Dawców Krwi Dzielnicy Ursynów powstał w marcu 2017 roku. Liczy ponad 60 członków. Szczegóły dotyczące działalności klubu, dostępne są na stronie: <https://krewkiursynow.org.pl>.

REKLAMA

**SPEKTAKL Z AUDIODESKRYPCJĄ
I TŁUMACZENIEM MIGOWYM NA ŻYWO
DLA OSÓB NIEWIDZĄCYCH I NIESŁYSZĄCYCH.**

TOUCH TOUR
godz. 17.00 - specjalnie dla osób niewidzących będzie możliwość wejścia na scenę i zapoznania się z układem dekoracji do spektaklu.

mamio
Kompania Teatralna

Data:

28.10

Godzina:

18.00

Scenariusz:

**Grzegorz Reszka
Karolina Staniszevska**

Reżyseria:

Grzegorz Reszka

Scenografia i kostiumy:

Iwona Turek

HENI
czyli sposób na babcię

Sala
widowiskowa
/ parter

Bilety dostępne na www.biletyna.pl

Czas trwania:
100 min.

W ramach ustawy o dostępności, osoby ze szczególnymi potrzebami chcące wziąć udział w wydarzeniu proszone są o kontakt tel. 22 125 56 03 lub email: biuro@dokursynow.pl do 18.10

DOK Ursynów, ul. Kajakowa 12b
tel. 22 125 56 02, www.dokursynow.pl

URSYNÓW
Dzielnicowy Ośrodek Kultury

(na)ku!tura
dajemy warszawskich domów kultury

Kolejne drzewa posadzone przez mieszkańców

W ramach programu „Zostań sponsorem drzewa na Ursynowie” w sobotę, 21 października, na terenie Parku im. R. Kozłowskiego posadzono siedem drzew. W taki sposób Pani Zofia i Pan Jacek uczcili narodziny córki Julii. Gratulujemy!

Posadzone zostały trzy graby pospolite, trzy jabłonie oraz lipa drobnolistna. Drzewa zostały nasadzone przez szczęśliwych rodziców oraz przyjaciół rodziny.

- Duma, którą dzisiaj czuliśmy była po prostu nie do opisania. A świadomość tego, że współtworzyliśmy coś, co zostanie na kilkadziesiąt lat i będzie dawało ludziom jakąś radość jest niezwykła. Naprawdę, to był jeden

z najlepszych dni w życiu – mówił po zasadzeniu drzew Pan Jacek.

Celem programu „Zostań sponsorem drzewa na Ursynowie” jest zaangażowanie mieszkańców, organizacji pozarządowych i lokalnych podmiotów gospodarczych w rozwój publicznych terenów zieleni na terenie Ursynowa. Akcja ma przede wszystkim wymiar edukacyjny.

Osoby chętne do udziału w programie samodzielnie kupują i sadzą drzewa, zgodnie ze wskazówkami pracowników Wydziału Ochrony Środowiska. Sponsorzy mogą również sami pielęgnować posadzone rośliny. Do tej pory udało się posadzić łącznie 35 drzew przez 16 sponsorów.

Koncertowa kolejną szkolną ulicą

Na Ursynowie powstała kolejna przyszłolna przestrzeń, która w godzinach porannych będzie wolna od manewrujących samochodów, spalin i hałasu. Zarząd Dróg Miejskich zamknął drogę dla samochodów, jednocześnie otwierając ją nieco szerzej dla pieszych, rowerzystów i hulajnogistów. Innymi słowy, ruszyła kolejna „Szkolna ulica”.

Zamykanie ulic znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie placówek edukacyjnych jest odpowiedzią na wzmożony ruch samochodów o poranku. Rozwiązanie to, stosowane w wielu aglomeracjach na świecie, z powodzeniem jest wdrażane w Warszawie i kilku innych miastach Polski. „Szkolne ulice” zwiększają poczucie bezpieczeństwa uczniów w drodze do szkoły i mogą zachęcić rodziców do podjęcia decyzji o samodzielnych podróżach ich dzieci na zajęcia lekcyjne.

Poranne godziny szczytu pod szkołą

Szkoła Podstawowa nr 303 ma dwie siedziby i jednocześnie jest jedną z większych pod względem liczebności. W bezpośrednim otoczeniu budynku Koncertowa 4 krzyżują się drogi uczniów z obu lokalizacji. Pomiary, które przeprowadzono na początku września, wykazały, że w szczytowym momencie szkolnego poranka, w godzinach 7:30 – 8:30, pod wejście do szkoły próbuje podejść prawie 45 samochodów.

W tym samym czasie z tej przestrzeni korzysta blisko 360 osób – dzieci, rodziców i pracowników szkoły oraz mieszkańców. W tej grupie blisko 90 osób to piesi idący do budynku szkoły Koncertowa 4, a prawie 160 idzie w kierunku budynku przy ul. Koncertowej 8, do którego uczęszczają najmłodszy uczniowie szkoły.

Samochody manewrujące wśród dzieci i auta zaparkowane poza wyzna-

czonymi miejscami tworzyły chaos i wielokrotnie powodowały niebezpieczne sytuacje. „Szkolna ulica” jest rozwiązaniem, które w tym miejscu zdecydowanie poprawi bezpieczeństwo i komfort uczniów.

Zamknięcie w dniach nauki

Odcinek ul. Koncertowej przy głównym wejściu do budynku Koncertowa 4 został zamknięty dla ruchu samochodowego w dni nauki szkolnej w godzinach 07:30 – 09:00. Ma to na celu usunięcie manewrujących kierowców z rejonu, w którym jest wzmożony ruch pieszych, zwłaszcza tych najmłodszych. Ruch samochodów ograniczył znak zakaz ruchu (B-1). Rodzice, opiekunowie i nauczyciele wciąż jednak będą mogli parkować niedaleko szkoły, korzystając z parkingów przy obiektach sportowych.

Wprowadzona jednocześnie „strefa zamieszkania” pomoże uporządkować parkowanie w rejonie budynku szkoły.

Nieprawidłowo zaparkowane samochody, które dotychczas ograniczały widoczność pieszym na wysokości budynku Koncertowa 7 nie powinny się tam już pojawiać. Zmiana ta oznacza, że nie tylko w godzinach obowiązywania „Szkolnej ulicy” piesi będą bezpieczniejsi, również po południu liczba samochodów w tej przestrzeni powinna się zmniejszyć. Wszystkie zmiany wprowadzono we współpracy z Dzielnicą Ursynów, na której obszarze znajduje się również inna – pierwsza w Warszawie – „szkolna ulica” przy Szkole Podstawowej nr 323. Nad bezpieczeństwem dzieci czuwa Straż Miejska, z którą ZDM współpracuje przy każdym takim przedsięwzięciu.

Współpraca to podstawa

Zarząd Dróg Miejskich od 2020 roku przygląda się okolicom stołecznych szkół podstawowych. W ramach programu „Droga na szóstkę” szukamy, a następnie wdrażamy rozwiązania, które mają

poprawić bezpieczeństwo najmłodszych w drodze na zajęcia edukacyjne. Nasze działania zawsze opierają się na współpracy ze szkołą – Dyrekcją oraz Radą Rodziców danej placówki. Często włączamy w nie również lokalną społeczność. Podobnie było i tym razem. O możliwych rozwiązaniach rozmawialiśmy ze Spółdzielnią obejmującą budynki bezpośrednio sąsiadujące ze szkołą. „Szkolna ulica” i wprowadzana przy tej okazji „strefa zamieszkania” są wspólnie wypracowanymi rozwiązaniami, które pomogą zadbać o bezpieczeństwo dzieci o poranku, ale też uporządkują przestrzeń, z której na co dzień korzystają okoliczni mieszkańcy.

To nie koniec działań w tej przestrzeni. ZDM planuje nadal współpracować ze społecznością szkolną – dziećmi i rodzicami oraz mieszkańcami najbliższej okolicy wspólnie zastanawiając się nad najlepszymi rozwiązaniami dla tego obszaru.

zdm.waw.pl

Pola Nadziei zakwitną wiosną na Ursynowie

Razem z dziećmi z Przedszkola nr 159 oraz uczniami Szkoły Podstawowej nr 318 przedstawiciele urzędu posadzili żonkilowe Pola Nadziei przy siedzibie Hospicjum Onkologicznego im. Św. Krzysztofa w Warszawie. Wiosną zostaną zebrane i będą sprzedawane podczas ulicznych kwest oraz w Urzędzie Dzielnicy Ursynów.

To już dziewiąta edycja Pól Nadziei w naszej dzielnicy. Akcja od początku cieszy się ogromną popularnością w naszej dzielnicy i objęta jest honorowym patronatem burmistrza Ursynowa Roberta Kempa, który co roku sadi żonkile razem z ursynowską młodzieżą.

- Nie wyobrażam sobie wiosny na Ursynowie bez kwitnących żonkili. To piękna akcja, która przypomina o potrzebie niesienia pomocy potrzebującym. Jestem dumny z ursynowskich przedszkolaków i młodzieży, którzy co roku angażują się w akcję – mówi burmistrz, Robert Kempa.

Pola Nadziei to międzynarodowy program realizowany przez hospicja, polegający na sadzeniu cebulek żonkili. Kwiaty, które wyrosną z cebulek, są rozdawane w okresie wiosennym, podczas ulicznych kwest. Idea Pól Nadziei przypomina o idei niesienia bezinteresownej pomocy chorym, o potrzebie wsparcia ich samych i ich rodzin.

Zebrano ponad 2300 kg elektroodpadów!

To ogromny krok w kierunku ochrony środowiska i zrównoważonej przyszłości. Podczas pikniku ekologicznego „Ursynowskie kwiaty” udało się zebrać 2324 kg elektroodpadów oraz 346 kg zużytych baterii. Wszyscy uczestnicy zbiórki otrzymali cebulki roślin ozdobnych. Mogli się też dowiedzieć ciekawostek o tym, jak je sadzić i utrzymać. Dodatkowo wydano 350 gorących napojów.

- Mieszkańki i mieszkańcy Ursynowa jak zwykle nie zawiedli. Zdecydowali się postać w kolejce, niektórzy nawet kilkadziesiąt minut, aby oddać zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny. W za-

mian wynagrodziliśmy im to cebulami roślin ozdobnych. Do zobaczenia podczas wiosennego pikniku – mówi zastępca burmistrza Ursynowa, Bartosz Dominiak.

Za współpracę ratusz dziękuję drużynie ASE-KOL. Zapraszamy już na kolejną edycję – wiosenną. Piknik cieszy się tak dużą popularnością, że już na stałe wpisał się do kalendarza ursynowskich wydarzeń.

To, co pozostaje, nigdy się nie marnuje. Dlatego cebulki, których nie rozdano podczas pikniku, pracownicy Wydziału Ochrony Środowiska posadzili na terenie zieleni w pobliżu Urzędu Dzielnicy Ursynów. Na wiosnę będą cieszyć nasze oczy.

Miasto mówi podcastami

REKLAMA

„Zanurzeni w zieleni” – miał już premierę nowy podcast przygotowany przez warszawski Zarząd Zieleni. W sieci znajdziemy także już siedem odcinków rozmów w cyklu „Warszawa mówi”, a także materiał „Dziś czy jutro” przygotowany przez dzielnicę Bielany.

„Warszawa mówi” – to główny podcast stołeczny. W najnowszym, siódmym już odcinku Kamil Dąbrowa – wicedyrektor Biura Marketingu Miasta w ratuszu, dawniej dziennikarz radiowy – rozmawia z Zofią Zochniak, jak ubrać się za 2 zł. A w finale wiosennego sezonu prywatnie o sobie opowiadał prezydent Warszawy Rafał Trzaskowski. Własne audycje przygotowują też inne miejskie jednostki.

Zanurzeni w zieleni

Zarząd Zieleni m.st. Warszawy przygotował podcast „Zanurzeni w zieleni”. Ma opowiadać o tym, co w miejskiej przyrodzie nieoczywiste, ukryte, a czasem zaskakujące. W czwartek 19 listopada miała miejsce premiera pierwszego odcinka. Można się z niego dowiedzieć, gdzie w Warszawie mieszka najwięcej nietoperzy, jakie zwierzęta pomagają w koszeniu trawników i kto chowa się szuwarach i zaroślach porastających brzegi stawów.

Do końca roku ukaże się 6 odcinków przybliżających pracę miejskich ogrodników i innych specjalistów dbających o warszawską zieleni i wody. Materiał jest dostępny na platformach: Spotify, Apple Podcasts, Spreaker oraz na YouTube Zarządu Zieleni.

Dziś czy jutro

Na Bielanych powstaje cykl „Dziś czy jutro” przygotowywany przez Bielański Integrator Przedsiębiorczych. Ma on dotyczyć nowych technologii, pokazywać globalne zjawiska z punktu widzenia małego przedsiębiorcy.

Pierwszy odcinek cyklu nosi tytuł „Sztuczna inteligencja w gastronomii”. Został zrealizowany w formie reportażu. Autorka – dziennikarka Hanna Bogoryja-Zakrzewska – wyrusza na terenowe poszukiwania sztucznej inteligencji. Z podcastu można się dowiedzieć np., jak roboty kuchenne przygotowują dania na podstawie receptur i ruchów szefów kuchni. Na czym może polegać tzw. cyfrowe menu, a kiedy pojawi się robot recepcjonista albo robot robiący drinki.

Nestor Radio

Dom Kultury Śródmieście realizuje projekt „Nestor Radio”. To podcasty tworzone przez seniorów, dla seniorów. Na razie zamieszczane są na kanale YouTube, w przyszłości mają się znaleźć także na platformach streamingowych.

Projekt prowadzi radiowiec Kajetan Gołębiowski. Ma on dwa cele – po pierwsze wciągnąć seniorów w świat nowych technologii, a po drugie przygotowywać audycje, które zainteresują przede wszystkim innych seniorów. Najnowszy, ósmy już odcinek podcastu mówi o etykiecie picia wina.

Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy

Znak sprawy: UD-XII-WAB-A.6740.138.2023.ABO

Warszawa, 23 października 2023r.

OBWIESZCZENIE o wszczęciu postępowania

Na podstawie art. 49 w związku z art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U.2023.775 t.j. ze zm.) w związku z art. 11d ust. 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz.U.2022.176 t.j.),

Prezydent m.st. Warszawy zawiadamia,

że na wniosek Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy, reprezentowanego Pana Piotra Zalewskiego - Zastępcę Burmistrza Dzielnicy Ursynów oraz Pana Klaudiusza Ostrowskiego - Zastępcę Burmistrza Dzielnicy Ursynów, złożony w dniu 20 września 2023 r. zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie wydania zezwolenia na realizację inwestycji drogowej polegającej na „budowie odcinka drogi publicznej, gminnej oznaczonej w projekcie miejscowego planu symbolem 14.2.KD-D z konieczną infrastrukturą, jednostronnym chodnikiem oraz zjazdami do poszczególnych działek w Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy” na działkach nr ewid.: 31/1, 32, 33/12, 35/1, 36/3, 36/5, 37/2, 38/1, 38/3 z obrębu 1-08-14 oraz przebudowie innej drogi publicznej – drogi powiatowej ul. Kłobuckiej na terenie działek ewid.: 33/13, 51 i 11/1 z obrębu 1-08-17.

Pouczenie

Stosownie do art. 10 k.p.a. zainteresowanym stronom postępowania służy prawo zapoznania się z aktami sprawy oraz prawo zgłaszania wniosków i zastrzeżeń. Z aktami sprawy można zapoznać się w siedzibie Wydziału Architektury i Budownictwa dla Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy, al. Komisji Edukacji Narodowej 61, 02-777 Warszawa po telefonicznym umówieniu wizyty z osobą prowadzącą sprawę tel.: 22 443 74 11, fax: 22 443 72 91.

Wnioski i zastrzeżenia można składać w Wydziale Obsługi Mieszkańców Urzędu m.st. Warszawy w Dzielnicy Ursynów, al. Komisji Edukacji Narodowej 61, 02-777 Warszawa, tel.: 22 443 73 03.

Zgodnie z art. 11d ust. 5 ww. ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej stron nie będących właścicielami lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości objętych wnioskiem następuje w drodze obwieszczeń w urzędzie, w urzędowym publikatorze teleinformatycznym - Biuletynie Informacji Publicznej i w prasie lokalnej.

Publiczne ogłoszenie nastąpi w dniu **26 października 2023 r.**

Stosownie do art. 49 k.p.a. zawiadomienie bądź doręczenie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia.

Z up. Prezydenta m.st. Warszawy

/-/Eliza Pankratjew

Naczelnik Wydziału Architektury i Budownictwa dla Dzielnicy Ursynów

Wydział Architektury i Budownictwa dla Dzielnicy Ursynów m. st. Warszawy, Urząd Dzielnicy Ursynów al. Komisji Edukacji Narodowej 61, 02-777 Warszawa tel. : 22 443 73 96, fax : 22 443 72 91

Co Warszawa robi z dodatkową godziną?

W nocy z soboty na niedzielę przesuwamy zegarki z 3.00 na 2.00 i przechodzimy na czas zimowy. Autobusy nocne i metro będą miały dodatkowe kursy, strażnicy miejscy dostaną wynagrodzenie za nadliczbową pracę, a zegar na wieży Pałacu Kultury i Nauki zatrzyma się na godzinę. Najgorzej odczują jednak tę zmianę foki w stołecznym ZOO.

Zegar w PKiN jest jednym z najbardziej imponujących zegarów na świecie zarówno ze względu na rozmiary, jak i lokalizację. Jego tarcze o średnicy 6,3 metra są dobrze widoczne z wielu punktów miasta. Uroczony został 31 grudnia 2000 roku i zyskał miano „zegara milenijnego”.

W najbliższą niedzielę podczas przestawiania czasu zegar automatycznie zatrzyma się o godzinie 2.00. A równo godzinę później – synchronizacji pilnuje układ GPS – ruszy ponownie i będzie to godzina 2.00 czasu zimowego. Cały proces odbywa się bez ingerencji człowieka.

Rozdwojenie autobusów

Zmiana czasu ma wpływ na kursowanie nocnych autobusów. Pasażerowie tego nie zauważą – autobusy będą od-

jeżdżać o tych godzinach, które są wpisane w rozkładzie. Ale wymaga to sporej logistyki od Zarządu Transportu Miejskiego. Autobusy między godziną 2.00 a 3.00 przyjadą bowiem wtedy dwukrotnie na te same przystanki. Pierwszy raz o godzinie 2.00 czasu letniego, a godzinę później o godzinie 2.00 czasu letniego.

Ponieważ ta noc jest de facto o godzinę dłuższa, ZTM musi „dołożyć” jeden kurs w przypadku autobusów odjeżdżających co godzinę, a dwa kursy w przypadku autobusów odjeżdżających co pół godziny.

Foki będą czekać

Zwierzętom w Warszawskim ZOO trudno byłoby wytłumaczyć, że przesuwamy zegarki. One raczej reagują na długość dnia, co jest bezpośrednio związane z cyklem dobowym ich organizmów i zmianami hormonalnymi.

Dla pracowników ZOO to nie jest to jednak problem. Trzeba będzie tylko zmienić ustawienia świateł czasowych czy zraszaczy (w terrariach, akwariach, woliarach itp.) i stopniowo przestawić się na zmianę rytmu dnia.

Przesunięte o godzinę pory karmienia niewątpliwie zauważą foki! One jako jedne z nielicznych w ZOO są karmione pokazowo, a więc o stałych go-

dzinach zegarowych – zawsze o 10.00 i 14.30. Pracownicy spodziewają się, że przez kilka dni będą wyczekiwały w miejscu pokazowego karmienia o godzinę wcześniej.

Gorzej byłoby, gdyby zmiana czasu odbywała się miesiąc wcześniej. Foki były wtedy w fazie intensywnego budowania tkanki tłuszczowej na zimę i z pewnością bardziej gorliwie wypatrywałyby opiekunów z rybami. Obecnie są już dobrze wyposażone na chłodne dni, nie jedzą tak intensywnie i dadzą radę poczekać godzinę na posiłek.

Z kolei dla pytona zielonego zmiana czasu nie ma najmniejszego znaczenia –

bo on jada raz na tydzień. Większość zwierząt w ZOO jest karmiona w taki sposób, by nie popadały w rutynę. Chodzi o to, by pobudzić je do szukania, zdobywania, czy zdobywania pokarmu z kryjówek. Ma to pomóc w odwzorowaniu zachowania zwierząt z natury, gdzie większość czasu przeznaczają na poszukiwanie lub zdobywanie pokarmu.

W ZOO długość dnia jest dostosowana do trybu życia zwierząt z całego świata, z różnych stron klimatycznych i stref oświetleniowych. Niektóre dobrze funkcjonują w strefie umiarkowanej, w której się aktualnie znajdują. Innym trzeba zapewnić odpowiednią dłu-

gość dnia poprzez doświetlanie ranków i wieczorów.

Nocna nadgodzina

W nocy ulice miasta będą patrolować strażnicy miejscy. Ich dwunastogodzinny dyżur (od 19.00 do 7.00) potrwa 13 godzin. Strażnicy otrzymają dodatkowe wynagrodzenie za jedną nadgodzinę. Podobnie z maszynistami w metrze. Nocna, ośmiogodzinna zmiana potrwa dziewięć godzin. Maszyniści będą pracować o godzinę dłużej i otrzymają wynagrodzenie za nadliczbową godzinę pracy.

Laternie według słońca

Uliczne lampy włączają i wyłączają się o określonej godzinie, uzależnionej od godziny zachodu i wschodu słońca. Codziennie oba te momenty przesuwają się o 1-2 minuty. Tabela Zarządu Dróg Miejskich uwzględnia zmianę czasu. Ostatniego dnia przed zmianą latarnie będą się świeciły między 17.25 a 7.16. A po zmianie – od 16.23 do 6.18.

Ścisłej mówiąc, to godziny bazowe. Nie można włączyć wszystkich latarni w całej Warszawie naraz, bo nie wytrzymałyby tego bezpieczniki. Latarnie są włączane partiami przez kilkanaście minut.

Miasta Przyjazne dla Biznesu – Lesznawola w czołówce rankingu

Gmina Lesznawola zajęła II miejsce w rankingu „Miast Przyjaznych dla Biznesu” w kategorii miast i gmin do 50. tys. mieszkańców zorganizowanym przez prestiżowy magazyn ekonomiczny Forbes.

Autorzy rankingu badają, które miasta są najbardziej przyjazne do prowadzenia biznesu analizując m.in. liczbę nowo utworzonych i zamykanych firm oraz przyrost liczby spółek w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

Gala wręczenia nagród odbyła się 17 października w Poznaniu podczas Europejskiego Forum Samorządowego Local Trends. Gminę Lesznawola reprezentowała Wójtka Maria Jolanta Batorycka-Wąsik, która odebrała dyplom z rąk Redaktora Naczelnego magazynu Forbes – Pawła Zielewskiego.

Warto podkreślić, że Gmina Lesznawola w poprzednich latach wielokrotnie zajmowała

pierwsze miejsce w tym rankingu i pomimo trudniejszego okresu związanego z pandemią wciąż znajduje się w czołówce gmin cieszących się

uznaniem przedsiębiorców, którzy na jej terenie lokują swoje firmy, prowadzą działalność i zapewniają miejsca pracy mieszkańcom.

Bezpłatna akcja czipowania i sterylizacji

W połowie października br. ruszyła nowa akcja kastracji/sterylizacji i znakowania (czipowania) psów i kotów skierowana do właścicieli zwierząt z terenu gminy Lesznawola.

Mieszkańcy nie płacą - akcja finansowana jest w 100% w ramach „Mazowieckiego Programu Wsparcia Zapobiegania bezdomności Zwierząt – Mazowsze dla zwierząt 2023”. Celem akcji jest popularyzacja tej najbardziej skutecznej i humanitarnej metody ograniczenia populacji zwierząt domowych (psów i kotów), co w efekcie zmniejszy liczbę zwierząt niechciany, bezdomnych i trafiających do schronisk.

Akcja prowadzona jest przez Referat Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Gminy Lesznawola

do wyczerpania środków finansowych przeznaczonych na to zadanie. Warunkiem przystąpienia do akcji jest osobiste złożenie przez właściciela zwierzęcia wypełnionego wniosku w Referacie Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Gminy Lesznawola lub przesłanie go na adres mailowy dotacjarsr@lesznawola.pl. Formularze dostępne są w Urzędzie Gminy Lesznawola oraz na stronie www.lesznawola.pl. Zachęcamy do skorzystania. Dodatkowych informacji udzielają pracownicy Referatu Ochrony Środowiska i Rolnictwa pod nr tel. (22) 708 92 09 lub (22) 708 91 28.

Zadanie dofinansowane ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego w ramach „Mazowieckiego Programu Wsparcia Zapobiegania Bezdomności Zwierząt – Mazowsze dla zwierząt 2023”.

W Lesznawoli ruszyły bezpłatne programy zdrowotne dla dzieci i dorosłych!

Program „Dziecięcy Równy Start” ma na celu wsparcie rozwoju dzieci w Gminie Lesznawola poprzez dostęp do specjalistycznej diagnostyki, wczesnego rozpoznawania ewentualnych trudności i udzielenia wsparcia terapeutycznego. Specjaliści są gotowi pomóc w obszarach takich, jak:

- logopedia – wsparcie w rozwoju mowy i komunikacji, wady wymowy, jękanie, mutyzm wybiórczy, zaburzenia przetwarzania słuchowego (APD), trudności w nauce, dysleksja, neofobie żywieniowe, terapia zaburzeń jedzenia,

- fizjoterapia – pomoc w poprawie sprawności fizycznej i koordynacji ruchowej, apraksja, diagnostyka wad postawy,

- neurologopedia – rehabilitacja dla dzieci z trudnościami w rozwoju mowy i komunikacji o podłożu neurologicznym (spektrum autyzmu, afazja dziecięca, niepełnosprawności sprzężone, zespoły genetyczne),

- terapia integracji sensorycznej (SI) – pomoc w radzeniu sobie z problemami związanymi z przetwarzaniem sensorycznym.

– Kto może skorzystać z akcji?
Program dostępny jest dla dzieci w wieku od pierwszego dnia życia do 16 lat, mieszkających na terenie Gminy Lesznawola.

– Jak skorzystać z programu?
Należy zarejestrować się pod numerem tel.: 699 980 499. Uwaga - liczba miejsc jest ograniczona!

– Gdzie realizowany jest program?
Program jest realizowany w NEURO Przychodni Specjalistycznej – Oddział Zamienie, ul. Edisona 3 lok. 1U, 05-500 Zamienie.

Dajmy naszym dzieciom równy start w życiu! Więcej informacji na stronie <https://neuroprzychodnia.com.pl/>

„Bezpłatna rehabilitacja dla mieszkańców Gminy Lesznawola” – oferta dla dorosłych.

Z bezpłatnych zabiegów rehabilitacji leczniczej mieszkańcy gminy Lesznawola mogą korzystać od września tego roku w ramach „Programu polityki zdrowotnej w zakresie rehabilitacji leczniczej mieszkańców Gminy Lesznawola na lata 2019-2023” finansowanego przez Gminę Lesznawola oraz dofinansowanego przez NFZ.

Program zapewnia konsultację fizjoterapeuty i dopasowanie zabiegów do schorzenia oraz 10 dniowy cykl zabiegów według indywidualnego

planu rehabilitacji wraz z edukacją. Program jest realizowany w Centrum Medycznym Judyta Sp. z o.o. w Raszynie (ul. Pruszkowska 52) do końca grudnia 2023 r. lub do wyczerpania kwoty przeznaczonej na sfinansowanie programu.

Program kierowany jest do osób, które spełnią następujące warunki:

- są mieszkańcami Gminy Lesznawola w wieku 18 lat i więcej,

- posiadają skierowanie do poradni fizjoterapii od lekarza ubezpieczenia zdrowotnego (lekarza POZ lub lekarza specjalisty realizującego usługi w ramach NFZ), zawierające rozpoznanie:

- choroby układu mięśniowo-szkieletowego (M00-M99),

- lub choroby układu nerwowego (G00-G99) a także wrodzone wady rozwojowe i zniekształcenia układu mięśniowo-szkieletowego (Q65-Q79),

- lub urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00-T98),

- nie korzystały ze świadczeń rehabilitacji leczniczej finansowanej przez NFZ, ZUS, KRUS lub PEFRON z powodu ww. jednostek chorobowych w okresie 6 miesięcy przed zgłoszeniem do Programu,

- zgłoszą się osobiście do Centrum Medycznego JUDYTA Sp. z o.o. w Raszynie ul. Pruszkowska 52 lub zadzwonią pod nr tel.: (22) 185 55 22 w celu rejestracji,

- wyrażą zgodę na udział w Programie i złożą wszystkie wymagane oświadczenia.

Więcej informacji na temat udziału w Programie i rejestracji pod nr tel. (22) 185 55 22.

Urząd Gminy Lesznawola

DZIECIĘCY RÓWNY START BEZPŁATNE KONSULTACJE DLA DZIECI MIESZKAJĄCYCH NA TERENIE GMINY LESZNAWOLA

W ramach programu:

- Twoje dziecko może skorzystać z bezpłatnej konsultacji jednego bądź kilku specjalistów: fizjoterapeuty, terapeuty integracji sensorycznej, logopedy, neurologopedy

- uzyskasz praktyczne informacje dotyczące możliwości wsparcia rozwoju Twojego dziecka

#ADHD #EEG Biofeedback
#dysleksja #jękanie
#mutyzm wybiórczy
#trudności w nauce
#wady postawy #wady wymowy
#zaburzenia integracji sensorycznej

Masz starszych rodziców...?

Twój bliski jest niesamodzielny,
ma problemy z pamięcią, demencją, chorobą Alzheimera...?

zapraszamy na spotkania tematyczne dotyczące opieki:

- 8.11.2023** - Zaginięcie bliskiego z demencją (otępieniem), ch. Alzheimera - jak zapobiegać i postępować w przypadku zaginięcia?
- 15.11.2023** - Jak wybrać dom opieki i kiedy o tym pomyśleć?
- 22.11.2023** - Diagnostyka i co dalej? - o czym pamiętać i co robić gdy nasz bliski otrzymuje diagnozę otępienia (demencji), ch. Alzheimera
- 29.11.2023** - Wyposażenie domu i mieszkania, które pomaga osobom starszym, w tym osobom z demencją

Istnieje możliwość zapewnienia opieki nad Państwa bliskim w domu podopiecznego na czas Państwa udziału w zajęciach.

TERMIN: listopad środy godz. 17:00

CENTRUM

MIEJSCE: budynek PASTY, ul. Zielna 39

ZAPISY: tel. 792 890 810 (można także wysłać sms)

lub zapisy@syntonia.org.pl

UDZIAŁ JEST BEZPŁATNY

Udział jest bezpłatny dzięki dofinansowaniu ze środków Miasto Stołeczne Warszawa w ramach projektu Projekt Blisko Bliskich 2023-2024 – Punkt Informacji i Wsparcia dla nieformalnych opiekunów niesamodzielnych osób starszych 60+

Masz starszych rodziców...?

Twój bliski jest niesamodzielny,
ma problemy z pamięcią, demencją, chorobą Alzheimera...?

zapraszamy na spotkania tematyczne dotyczące opieki:

- 3.11.2023** - Demencja, otępienie, choroba Alzheimera - co warto wiedzieć?
- 10.11.2023** - Świat osoby z demencją (otępieniem), chorobą Alzheimera - zrozumieć, żeby pomóc
- 17.11.2023** - Wyposażenie domu i mieszkania, które pomaga osobom starszym, w tym osobom z demencją
- 24.11.2023** - Diagnostyka i co dalej? - o czym pamiętać i co robić gdy nasz bliski otrzymuje diagnozę otępienia (demencji), ch. Alzheimera

TERMIN: listopad piątki godz. 17:00

MOKOTÓW

MIEJSCE: Mokotowskie Centrum Integracji Mieszkańców ul. Woronicza 44a

ZAPISY: tel. 792 890 810 (można także wysłać sms)

lub zapisy@syntonia.org.pl

UDZIAŁ JEST BEZPŁATNY

Projekt Senior blisko Siebie – Mokotów 2023 jest współfinansowany ze środków m.st Warszawy - Dzielnicy Mokotów.

www.adgaz.eu

INSTALACJE GAZOWE

systemy holenderskie, włoskie, polskie
Koltec, Prins, Vialle, BRC, Stag

MECHANIKA SAMOCHODOWA

naprawy silników, zawieszenia, sprzęgła rozrządy, przeglądy okresowe

TŁUMIKI

WYMIANA OPON

05-500 Piaseczno
ul. Wiśniowa 8a
tel. 22 711 04 78
509 19 19 29

WÓJT GMINY LESZNOWOLA
05-506 Lesznówola
ul. Gminna 60

Lesznówola, 24.10.2023 r.

RUP.6721.1.1.2023.MP(48)

OGŁOSZENIE

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lesznówola dla części obrębów: Lesznówola, Kolonia Lesznówola (obszar przy ulicach: Słoneczna, Borowa, Myszk Polnej)

Na podstawie art. 17 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 977 ze zm.) w związku z art. 67 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1688) w związku z art. 46 pkt 1 i art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 ze zm.) oraz uchwałą Rady Gminy Lesznówola Nr 713/LVIII/2022 z dnia 30 listopada 2022 r. zawiadamiam o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lesznówola dla części obrębów: Lesznówola, Kolonia Lesznówola wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, w dniach od **13.11.2023 r. do 15.12.2023 r.** w siedzibie Urzędu Gminy Lesznówola w godzinach od **8³⁰ do 15³⁰** na stronie internetowej Urzędu Gminy Lesznówola w zakładce Gospodarka Przestrzenna oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie planu miejscowego rozwiązaniami odbędzie się w dniu **30.11.2023 r.** w siedzibie Urzędu Gminy Lesznówola o **godz. 16³⁰**.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w związku z art. 67 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1688), każdy kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie planu miejscowego, może wnieść uwagi. Uwagi do wyłożonego projektu planu należy składać z podaniem imienia i nazwiska lub jednostki organizacyjnej i adresu, z oznaczeniem nieruchomości, której dane dotyczą w nieprzekraczalnym terminie **do dnia 05.01.2024 r.** w następujący sposób:

1. bezpośrednio w Kancelarii Urzędu Gminy Lesznówola, w godzinach pracy Urzędu;
2. pocztą tradycyjną na adres: Urząd Gminy Lesznówola, ul. Gminna 60, 05-506 Lesznówola;
3. drogą elektroniczną przy pomocy elektronicznej skrzynki podawczej – opatrując dokumenty kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo profilem zaufanym.

Organem właściwym do rozpatrzenia powyżej wymienionych uwag jest Wójt Gminy Lesznówola.

Informacja dotycząca przetwarzania danych

Realizując obowiązki wynikające z art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119/1 z późn. zm.) informuję, że:

1. administratorem danych osobowych jest Gmina Lesznówola, ul. Gminna 60, 05-506 Lesznówola. Dane kontaktowe: Gmina Lesznówola, ul. Gminna 60, 05-506 Lesznówola, tel. (22) 757-93-40, fax. (22) 757-92-70., email: rodo@lesznowola.pl.
2. Dane kontaktowe inspektora ochrony danych: mail: inspektor@lesznowola.pl, adres do korespondencji: Inspektor ochrony danych, Gmina Lesznówola, ul. Gminna 60, 05-506 Lesznówola.
3. Państwa dane osobowe będą przetwarzane w celu wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze (art. 6 ust. 1 lit o w/w rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r.), tj. sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
4. podstawą obowiązku prawnego ciążącego na administratorze jest art. 14 i nast. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r., poz. 977 ze zm.).
5. odbiorcą Państwa danych osobowych mogą zostać podmioty uprawnione na podstawie przepisów prawa oraz podmioty świadczące obsługę administracyjno-organizacyjną tut. urzędu.
6. Państwa dane osobowe nie będą przekazywane do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej.
7. Państwa dane osobowe będą przechowywane przez okres uregulowany rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. z 2011 r., Nr 14, poz. 67 z późn. zm.).
8. w granicach i na zasadach opisanych w przepisach prawa mają Państwo prawo żądania od administratora dostępu do danych osobowych oraz ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania,
9. w granicach i na zasadach opisanych w przepisach prawa mają Państwo prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych (szczegóły na stronie internetowej <https://uodo.gov.pl>).
10. podanie przez Państwa danych osobowych jest wymogiem ustawowym (niepodanie danych osobowych, w przypadku braku możliwości ich ustalenia na podstawie posiadanych danych, skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpoznania).
11. Państwa dane osobowe nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany w celu wydania decyzji, w tym profilowania, w związku z przetwarzaniem przez Burmistrza danych osobowych, uzyskanych w toku prowadzenia postępowania dotyczącego sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, prawo, o którym mowa w art. 15 ust. 1 lit. g w/w rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. (tj. uzyskania wszelkich dostępnych informacji o źródle danych osobowych, jeżeli nie zostały one zebrane od osoby, której dane dotyczą), przysługujące, jeżeli nie wpływa na ochronę praw i wolności osoby, od której dane te pozyskano.

Z up. Wójta
Marcin Kania
Zastępca Wójta

Ruszają działania „Znicz” i „Hiena”

Tłok na drogach dojazdowych do nekropolii, niebezpieczeństwa spowodowane nieprzepisowym parkowaniem, kradzieże kieszonkowe i nagrobne, ryzyko zagubienia się podczas wizyt cmentarnych, a nawet przypadki wandalizmu - na takie zagrożenia możemy się natknąć w trakcie odwiedzania grobów swoich bliskich.

Nad bezpieczeństwem odwiedzających cmentarze będą czuwać strażnicy w ramach akcji „Hiena” i „Znicz”. Start już 27 października.

Tegoroczne działania prewencyjne potrwać do 5 listopada. Jednak najlepszą metodą ograniczenia zagrożeń związanych z dorocznymi wizytami na grobach jest profilaktyka i zdrowy rozsądek. Zadbajmy o własne bezpieczeństwo stosując się do kilku prostych ale ważnych zasad:

– jeśli to możliwe, skorzystaj z komunikacji zbiorowej,

– jeśli korzystasz z prywatnego samochodu, zawnazaj sprawdź, gdzie wyznaczone zostały parkingi oraz uważaj na zmiany w organizacji ruchu,

– nie pozostawiaj w samochodzie wartościowych przedmiotów,

– jeśli masz problemy z poruszaniem się, spróbuj odwiedzić groby bliskich w terminie, gdy dojazd do nich jest łatwiejszy,

– zabierz ze sobą tylko niezbędne dokumenty i potrzebną kwotę pieniędzy, – trzymaj portfel w bezpiecznym miejscu,

– w trakcie prac porządkowych nie trać z oczu rzeczy, które mogłyby paść łupem złodzieja,

– szczególnie uważaj otoczek dzieci i osoby starsze,

– bliskich cierpiących na zaniki pamięci wyposaż w kartkę z numerem telefonu, pod który należy zadzwonić, gdyby znaleźli się w niebezpieczeństwie.

Zbliżające się Święto Zmarłych jest dla większości z nas okazją do odwiedzin grobów swoich bliskich. Na cmentarzach wybieramy się często w towarzystwie rodzin i znajomych. Zakupy zniczy, wiązanek i kwiatów sprawiają, że skupieni na nich niekiedy zapominamy o własnym bezpieczeństwie. Doskonale wiedzą o tym złodzieje, dla których ten okres staje się czasem przestępczych zniw. Kradzione są dekoracje grobów, a niekiedy także ich całe elementy. Bywa, że dochodzi do dewastacji nagrobków. Ściśnięci w tłoku stajemy się również łatwym łupem dla kieszonkowców. Ofiarami przestępców padają na cmentarzach także seniorzy, którzy samotnie odwiedzają bliskich. W pozostawianych na parkingach samochodach złodzieje potrafią wybić szyby, by ukraść wartościowe przedmioty pozostawione na widoku. Właśnie po to, by przeciwdziałać przestępczym i chuligańskim zdarzeniom strażnicy miejscy organizują w tym okresie działania prewencyjne pod kryptonimem „Hiena”. Do kontroli stołecznych cmentarzy i ich okolic zostanie skiero-

wanych kilkuset funkcjonariuszy. Działania będą prowadzone także w nocy. W tym celu patrole będą wyposażone w noktowizory, które ułatwiają obserwację w ciemności. Ich przydatność potwierdzają doświadczenia funkcjonariuszy z poprzednich lat, gdy ujęto osoby kradnące wieńce m. in. na cmentarzu w Marysinie Wawerskim. Na pobliskość ze strony strażników nie mogą liczyć także osoby nietrzeźwe. Do stolicy własnymi samochodami przyjedzie w okresie Wszystkich Świętych wiele osób, które na co dzień nie poruszają się po Warszawie. Dla wspólnego bezpieczeństwa, warto pamiętać, że w wielu miejscach zostanie wprowadzona zmiana organizacji ruchu. W okolicach cmentarzy i drogach dojazdowych można spodziewać się utrudnień. Strażnicy miejscy biorący udział w działaniach „Znicz” będą monitorowali ruch pojazdów oraz informowali kierowców o możliwych objazdach i trasach dojazdowych do wyznaczonych parkingów. Kierowcy, którzy nie będą stosowali się

do znaków drogowych, obowiązujących ograniczeń i poleceń wydawanych przez funkcjonariuszy, muszą się liczyć z sankcjami. Szczególną uwagę strażnicy zwrócą na użytkowników pojazdów, których zachowanie na drogach będzie zagrażało pieszym. Funkcjonariusze Straży Miejskiej m.st. Warszawy będą współdziałać z policjantami z Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Stołecznej Policji.

Jak co roku strażnicy miejscy będą też kontrolować legalność handlu w okolicach cmentarzy. Ma to na celu ograniczenie nieuczciwych praktyk handlowych. Chodzi przede wszystkim o prowadzenie działalności bez odpowiednich zezwoleń i zgód właścicieli terenu. Działania te mają za zadanie eliminację handlu skradzionymi na cmentarzach kwiatami, wieńcami i elementami dekoracji nagrobków. Spędźmy ten czas bezpiecznie i w należytym naszym zamyśle – zadumie.

Referat Prasowy Straży Miejskiej m. st. Warszawy

Te samochody kradną najczęściej, jak zabezpieczyć swoje auto?

Największym zainteresowaniem złodziei samochodów cieszą się auta z roczników od 2019 r. - wynika z danych Instytutu Samar. Są to zatem samochody, które już fabrycznie mają montowane zabezpieczenia antykradzieżowe - a mimo tego to one znikają najczęściej.

Jak się przed tym chronić?

Z kradzieżami pojazdów borykają się właściciele samochodów na całym świecie. Współczesne metody kradzieży stają się coraz bardziej zaawansowane, a jednym z najpopularniejszych sposobów jest tzw. kradzież na walizkę.

Dlaczego fabryczne systemy przeciwwłamaniowe są nieskuteczne? Fabryczne systemy przeciwwłamaniowe okazują się niewystarczające, gdyż w większości pojazdów danego modelu i rocznika są takie same - wyjaśnia Paweł Turniak, Dyrektor ds. Systemów GPS w Seris Konsalnet. - Złodzieje, łamiąc zabezpieczenia jednego pojazdu uzyskują w praktyce możliwość pokonania zabezpieczeń wszystkich innych pojazdów danego modelu.

Najbardziej narażone na kradzież są nowsze modele (rok produkcji od 2019 - w ub.r. zniknęło 842 pojazdy) przy ogólnym spadku liczby skradzionych aut o 13,3 proc. w porównaniu z 2021 r. W 2022 r. wyrejestrowano 6157 pojazdów z powodu kradzieży, podczas gdy w 2021 r. liczba ta wyniosła 7098.

Najczęściej kradzione marki aut to Toyota (781 sztuki w 2022 r.), Audi (532) i Volkswagen (415). Porównując modele to Hyundai

FOTO PIXABAY

Tucson okazał się najbardziej narażonym na kradzież (192), z Fiat Ducato i Toyota Corolla na drugim miejscu (191) oraz Toyota RAV4 na trzecim (185).

Czym jest metoda kradzieży z użyciem „walizki”?

Technika ta nawiązuje do specjalnego urządzenia przypominającego walizkę, wykorzystywanego przez złodziei w celu kradzieży aut z bezkluczkowym systemem otwierania i uruchamiania (keyless). W celu dokonania kradzieży tego typu, przestępcy wykorzystują skaner, transmiser oraz wzmacniacz sygnału. Jeden z nich podchodzi do wybranego pojazdu, a drugi zbliża się do miejsca, w którym znajduje się klucz - na przykład, w pobliżu drzwi domu. Korzystając ze skanera, namierzają częstotliwość sygnału kluczyka, wzmacniają go i przekazują do samochodu, który otwiera się i pozwala na uruchomienie silni-

ka. Co istotne, silnik działa tak długo, jak długo wystarcza paliwo - nawet jeśli kluczyk nie jest już wykrywany. To pozwala złodziejom swobodnie oddalić się z miejsca zbrodni oraz pokonać długie dystanse kradzionym pojazdem.

Policja twierdzi, że takie kradzieże rzadko mają miejsce w przestrzeni publicznej, takiej jak centra handlowe czy restauracje, ze względu na dużą ilość kluczyków w zasięgu skanera, co utrudnia jego działanie. Jak szybko można dokonać kradzieży z użyciem „walizki”? Eksperci potrzebują zaledwie kilkadziesiąt sekund, aby dostać się do samochodu i odjechać. Testy przeprowadzone przez brytyjski magazyn „What Car?” wykazały, że można włamać się do Audi TT RS w 5 sekund, a następnie odjechać w ciągu kolejnych 5 sekund. Podobnie było z modelem DS 3. W przypadku Mercedesa klasy A, włamanie zajęło 30 sekund,

a uruchomienie silnika i odjazd - kolejne 20 sekund. Najtrudniejsze do włamania były Ford Fiesta i BMW X3, gdzie czas potrzebny na włamanie wynosił 40 sekund, a na odjazd - około 20 sekund. Mimo to, cały proces trwał zaledwie minutę. Testy wyraźnie pokazują, że kradzieże samochodów metodą „walizki” są dla złodziei proste.

Jak się zabezpieczyć?

Istnieją skuteczne sposoby zabezpieczenia pojazdów przed kradzieżami. Przedstawiamy kilka możliwości, które zwiększą bezpieczeństwo Twojego auta.

Immobilizery: montaż specjalistycznych immobilizerów, które blokują różne systemy w pojazdach, tego typu urządzenia skutecznie zabezpieczają auta przed kradzieżą. Ważne jest, aby montaż był wykonany w sposób unikatowy dla danego pojazdu i przeprowadzony przez profesjonalistów, urządzenia takie mają

często możliwość zablokowania dowolnego systemu, którego blokada uniemożliwia jazdę np., blokadę automatycznej skrzyni biegów lub pompy paliwa.

Istotną jest również wygoda użytkownika. Autoryzacja w tego typu urządzeniach może być realizowana na wiele sposobów, np. za pomocą smartfona, zaprogramowanej sekwencji przycisków w pojeździe, identyfikatorów bezprzewodowych itd.

Elementem zwiększającym skuteczność zabezpieczeń przeciw kradzieżowym jest łączenie tych zabezpieczeń z nadajnikami GPS. Wówczas w przypadku wykrycia próby kradzieży, generowane alarmy o braku autoryzacji mogą być przesyłane do Stacji Monitorowania Alarmów (SMA) Seris Konsalnet, powodując np. natychmiastową reakcję grup interwencyjnych.

A jeżeli mimo tych zabezpieczeń uda się ukraść auto? Odpowiedzią jest montaż specjalistycznych nadajników radiowych. Ostatnią linią obrony jest instalacja wysoko skutecznych nadajników radiowych (99 proc. skuteczności w ustalaniu pozycji skradzionego pojazdu). Nadajniki te są aktywowane dopiero po zgłoszeniu kradzieży pojazdu, co znacząco utrudnia ich wykrycie przez złodziei. Ogromnym atutem tych urządzeń jest pojemna bateria - mogą działać nawet kilka lat na własnym zasilaniu bez konieczności ingerencji w elektronikę pojazdu.

Warto także wspomnieć o bezinwazyjnych systemach alarmowych. To rozwiązanie, dzięki któremu możemy wyposażyć pojazd w system alarmowy, który wykorzystuje np. fabryczne czujniki otwarcia drzwi. Dzięki

podłączeniu do magistrali CAN ograniczamy ilość przewodów oraz zużycie energii, a także uzyskujemy możliwość wykorzystania fabrycznych kluczyków pojazdu. Zaletą systemów alarmowych bezinwazyjnych jest to, że nie tylko zabezpieczają przed kradzieżą samego pojazdu, ale również zabezpieczają kabinę pojazdu i przestrzeń ładunkową przed włamaniem.

Czy wystarczy zabezpieczenie fabryczne?

Dodatkowe zabezpieczanie pojazdu jest niezbędne w obliczu rosnących zagrożeń. Fabryczne systemy przeciwwłamaniowe nie gwarantują wystarczającego poziomu ochrony, dlatego warto zainwestować w dodatkowe zabezpieczenia.

Kradzieże samochodów na walizkę są dla przestępców łatwe i szybkie - mówi Paweł Turniak. - Z tego powodu właściciele aut z systemem keyless powinni być świadomi zagrożenia i zastosować odpowiednie środki ochrony. Choć nie ma stuprocentowej gwarancji, że samochód nie zostanie skradziony, zastosowanie wymienionych zabezpieczeń znacznie utrudnia działanie złodziejom i zwiększa szansę szybkiego odzyskania pojazdu po kradzieży.

Przemyślane inwestycje w ochronę samochodu i dbanie o jego bezpieczeństwo przyniesie spokój ducha i uchroni właścicieli przed nieprzyjemnościami związanymi z kradzieżą pojazdu. Zachęcamy do skonsultowania się z ekspertami w dziedzinie zabezpieczeń pojazdów, aby dopasować najlepsze rozwiązania do indywidualnych potrzeb i preferencji.

Sylwia Samborska

Jaki wpływ ma na nas Dzień Wszystkich Świętych?

Coroczne wizyty na grobach bliskich to ważna przestrzeń w ciągu całego roku, którą Polacy z chęcią poświęcają na spotkania z rodziną, pełne rozrzewnienia i wzruszeń wspomnianie zmarłych oraz... kłótnie, spory i wojnę o to, kto lepiej zaprezentował się na corocznym pokazie mody na cmentarzu. Stereotyp?

A może Wszystkich Świętych to również dzień, który odciska swoje piętno na społeczeństwie czymś jeszcze? Aspektem, o którym mówi się zdecydowanie zbyt rzadko? Sprawdźmy!

Kolejne Święto Zmarłych, które wielu z nas kojarzy się z korkami, wypadkami na drogach oraz obowiązkową wizytą na wszystkich cmentarzach, na których pochowano nawet najdalszą część naszej rodziny. To tradycja przekazywana nam przez matki i babcie, a wielu z nas z pewną estymą wspomina niekończące się rozmowy „nad grobami”, wspomnianie zmarłego, ale i omawianie spraw bieżących, niesnaski oraz zawsze obecny pokaz mody – jest to w końcu okazja do spotkania z dawno niewidzianą rodziną, trzeba zatem zaprezentować się jak najlepiej – zjawisko to zatem z jednej strony jak najbardziej zrozumiałe, z drugiej zdążyło dorobić się już niesławnej łatki „grobingu”.

Narzędziem do zaimponowania rodzinie i przyczyną sporu może stać się również sposób przystrojenia grobu. Wszyscy znamy przecież te typowe prowadzone na cmentarzu rozmowy: „A kto to kupił takiego paskudnego wiechcia?”, „A to pewnie Krystyna, ona nie ma za grosz gustu!”. Potrzeba zaimponowania innym odwiedzającym to miejsce zaspokajają z wielką chęcią natomiast sprzedawcy i producenci, którzy dostarczają coraz bardziej okazałe i nieraz naprawdę absurdalne w swojej estetyce gadzety nagrobne oraz znicze w tak niespotykanych jeszcze kilka dekad temu formach, że nie powstydziliby się ich na swoich koncertach Elton John.

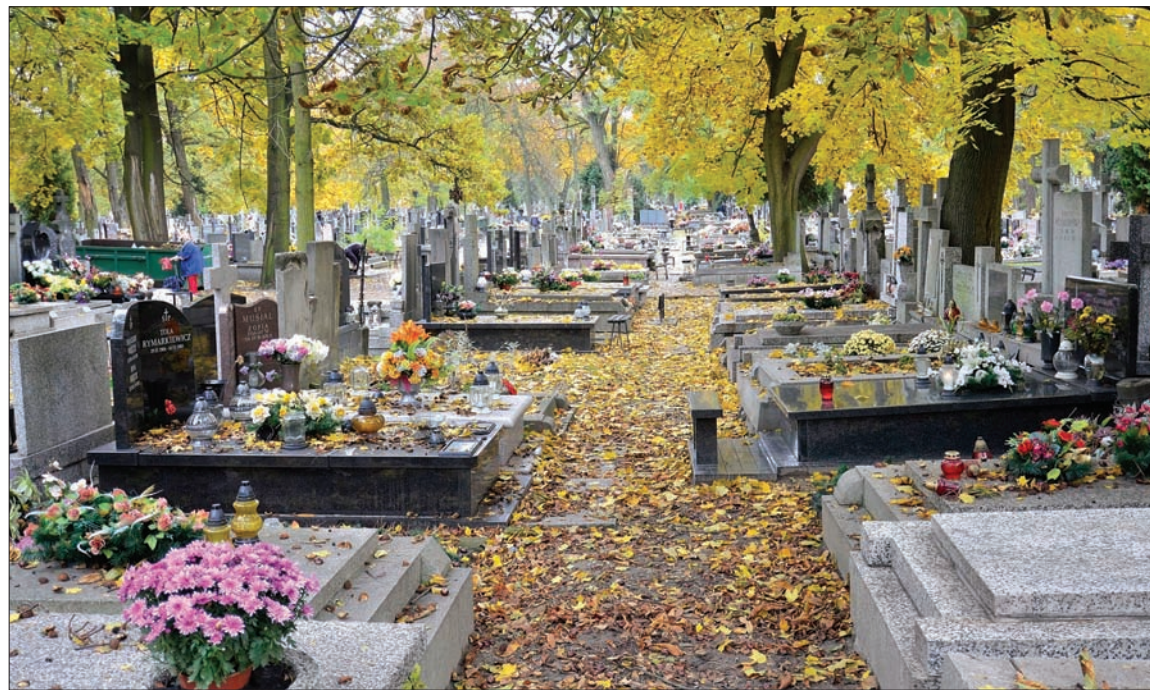
Po wyjściu z terenu cmentarza natomiast, najczęściej zaraz przy bramach, czekają nas liczne stragany, nieraz przypominające już odpust – słodycze, obwarzanki, pańska skórka (to głównie w okolicach warszawskich) i liczne gadzety dla dzieci, które sprzedawcy mają nadzieję wcisnąć zdesperowanym w poszukiwaniu chwili ciszy rodzicom. Wszystko to, jeśli weźmiemy pod uwagę powyższy opis, może przypominać jarmark świąteczny. Dzień Wszystkich Świętych to jednak również dla wielu z nas ogromne wyzwanie mentalne...

Święto Zmarłych a żaloba i jej skutki

Święta często i dla wielu Polaków nie są jednak okazją do radowania się, czasem odpoczynku i spędzania wolnych dni z rodziną. Zamiast tego kojarzą się z ponownym przeżywaniem żaloby...

– Z każdej strony doświadczamy widomych znaków i symboli tego święta, które przypominają nam o poniesionej stracie. Wystarczy przecież, że raz w tygodniu wybieramy się na zakupy do jednego z dużych sklepów ogólnospożywczych, a tam już od początku października pojawiają się znicze i zostają z nami aż do połowy listopada. O Święcie Zmarłych mówi się w telewizji, pisze w Internecie, rozmawia ze znajomymi, a nawet w pracy z kolegami czy z szefem – trzeba przecież zaplanować dni wolne – komentuje Jakub B. Bączek, trener mentalny i dodaje.

– Nie jest to łatwe dla tych, którzy wciąż nie przeboleli straty swoich bliskich oraz tych, którzy w wyniku tej straty stali się po prostu samotni. Coraz

częściej mówi się o depresji wynikającej z tego faktu, zwłaszcza wśród osób starszych. Coraz większa część społeczeństwa też przyznaje się zarówno do samotności jak i stanów depresyjnych, a eksperci potwierdzają, że statystycznie to właśnie w święta czujemy się gorzej psychicznie, dochodzi także do znacznie większej ilości prób samobójczych niż w inne dni w roku.

Jak przetrwać Święto Zmarłych?

Pojawia się zatem pytanie, w jaki sposób poradzić sobie, mówiąc bardzo ogólnie, z obniżeniem nastroju wynikającym ze zbliżającego się czy też trwającego dnia Wszystkich Świętych...

– Ważne jest przede wszystkim, aby w ogóle zauważyć niebezpieczeństwo zbliżania się takiego stanu. Wielu z nas ma tendencję do zaprzeczania, wynikającego ze wstydu przed przyznaniem się do własnych problemów – mówi Jakub B. Bączek. – Następnie trzeba zdobyć się na odrobinę egoizmu. Co to oznacza? Jeżeli wizyta na grobach tego konkretnego dnia nas przytłacza, warto z niej po prostu zrezygnować. Jeżeli wspomnianie w gronie rodzinnym stanowi zbyt duże wyzwanie, warto powiedzieć

o tym wprost bliskim i w tym nie uczestniczyć. Jeśli taka jest nasza potrzeba, spotkajmy się z psychologiem, aby uzyskać profesjonalną poradę i wsparcie.

Co natomiast robić, kiedy doskwiera nam samotność?

– Jeśli natomiast jesteśmy samotni, czujemy się wykluczeni czy też niezauważani, musimy zdobyć się na odwagę i wyjść do ludzi. A jeśli na tę chwilę jest to dla nas wyzwaniem zbyt dużym, konieczne zadbalmy o swój komfort psychiczny w przestrzeni własnego domu. Ograniczmy dostęp do social mediów i mediów ogólnie, które w tym czasie będą żyły wyłącznie tematem Święta Zmarłych. Postarajmy się wypełnić sobie czas przyjemnymi, ale i pochłaniającymi uwagę zajęciami. Nie silmy się w tym czasie na niepraktykowane wcześniej

metody relaksacyjne, ale poświęćmy czas sprawdzonym przez wielu innych pewnym metodom odwrócenia uwagi. Dobre będą angażujące emocjonalnie książki, filmy akcji czy też sport. Skupienie koniecznie podczas rozwiązywania krzyżówki, gry w szachy czy też innych lubianych przez nas czynności, również pomoże – dodaje ekspert.

Jaki z tego wniosek? Nie wstydzmy się przyznać do naszego smutku i miejmy odwagę się nim zająć! Mamy prawo do szczęścia i zadowolenia z codzienności, niezależnie od tego, kogo nie ma już obok nas. Musimy tylko o tym pamiętać i dać sobie wewnętrzne przyzwolenie do dalszego życia.

I nie bójmy się prosić o wsparcie!

Paulina Piziorska
Fot. wikipedia

Pomoc 24h

514 202 619 oraz 22 855 44 32 – telefon interwencyjny dla osób w trudnej sytuacji życiowej
511 200 200 – telefon dla osób dorosłych w kryzysie samobójczym
116 123 – Kryzysowy Telefon Zaufania
116 111 – telefon zaufania dla dzieci i młodzieży

Naukowiec z SGGW o jedzeniu owadów

Ten rok przyniósł zaskakujące decyzje Unii Europejskiej w zakresie konsumpcji owadów. Wywołało to burzę w debatach społecznych.

Entomofagia, czyli spożywanie owadów, to temat od lat eksplorowany na świecie, ale w Polsce i Europie wciąż stanowi nieodkryty kierunek kulinarny. Czy jednak owady mogą być przyszłością naszego żywienia, czy jedynie kontrowersyjnym eksperymentem? Rozważmy to, przyglądając się zarówno naukowej perspektywie, jak i reakcji społeczeństwa na te nietypowe przysmaki. Czy owady mają potencjał, by dostarczyć nam wartościowego białka i cennych składników?

Na Ursynowie badają jedzenie z owadów

Radosław Bogusz, doktorant Szkoły Doktorskiej SGGW oraz Instytutu Nauk o Żywności Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego prowadzi badania nad jakością żywności produkowanej z owadów. Sprawdźmy zatem co na ten temat mówi nauka.

– Początek tego roku był trudnym czasem. Związane to było z decyzjami wydanymi przez Unię Europejską, dotyczącymi rozszerzenia listy dopuszczonych do spożycia owadów oraz produktów z ich udziałem. Myśląc o tym, jestem zdania, że problemem były nie tyle powzięte decyzje, ile towarzysząca temu nar-

racja. Była ona prowadzona w negatywnym tonie, co tylko nasilało obawy Polaków przed koniecznością włączenia owadów do ich codziennej diety. Patrząc jednak na to z innej strony, powiem, że był to jeden z lepszych sprawdzianów, przed którym stanęło środowisko naukowe, aby uspokoić zaniepokojone społeczeństwo i przedstawić im kluczowe informacje w czytelny i uporządkowany sposób – mówi doktorant Szkoły Doktorskiej SGGW Radosław Bogusz.

Jadalne owady są dobrym źródłem pełnowartościowego białka i niezbędnych w diecie aminokwasów, nienasyconych kwasów tłuszczowych, niektórych witamin i minerałów. Czy mogą dostarczać jeszcze innych składników? – Owady mogą stanowić zrównoważone, alternatywne źródło białka i tłuszczu w naszej diecie. Ale nie tylko. Nie powinniśmy zapominać o związkach bioaktywnych, które kojarzone są głównie z owocami i warzywami, a mogą występować również w owadach. Związki bioaktywne nie są wytwarzane przez organizm człowieka, a więc muszą być dostarczane wraz z pożywieniem. Ich rolą jest przykładowo ochrona komórek i tkanek przed niekorzystnym działaniem wolnych rodników, które przyczyniają się do powstawania różnych jednostek chorobowych czy znacznie przyspieszają procesy starzenia się skóry.

Zainteresowanie produktami na bazie owadów jadalnych jest względnie małe, na co wpływ mają czynniki kulturowe. Owady na ogół postrzegane są negatywnie, kojarzą się bardziej z potencjalnym zagrożeniem, a nie źródłem pożywienia w naszej codziennej diecie. Dlatego głównym wyzwaniem jest sprawienie, aby owady były bardziej akceptowalne przez konsumentów. Możliwe jest to poprzez wprowadzenie ich do receptury powszechnie znanych i lubianych produktów w formie zmielonej albo wzbogacenie takiego produktu w dany składnik, jak białko czy wspomniane wcześniej związki bioaktywne. Zanim jednak taki składnik znajdzie zastosowanie w produkcji żywności, potrzebne są liczne badania.

Niezależnie od tego, czy jest to żywność na bazie owadów, czy też tradycyjna, musi ona spełniać szereg wymagań związanych z bezpieczeństwem, ale i odpowiednią jakością. Krótko mówiąc, każda żywność musi być bezpieczna. Jak na sprawę zapatrują się inni naukowcy?

– Mogę wypowiedzieć się jedynie na temat osób, z którymi współpracowałem, czyli związanymi z uczelnią. Nie prowadziłem badań opinii publicznej, aczkolwiek to bardzo dobry pomysł. Generalnie, sam temat nie był zaskoczeniem, ponieważ ustaleni mieli miejsce zanim wyjechałem na staż. Od początku odnosiłem jednak wrażenie, że wzbudza on duże zaciekanie. I wcale się nie pomyliłem. W trakcie rozmów z innymi na-

ukowcami, kiedy opowiadałem nad czym pracuję, najczęściej padały pytania dotyczące warunków hodowli owadów, wartości odżywczej, możliwości pozyskiwania białka i jego potencjalnego wykorzystania. Postrzegane były one generalnie jako alternatywne źródło białka. Liczne rozmowy zaowocowały ostatecznie chęcią spróbowania produktów owadzych, na co byłem przygotowany i wziąłem je ze sobą. Opinie w większości były bardzo pozytywne, zwłaszcza o produktach z dodatkiem owadów. Oczywiście, były też osoby nie do końca przekonane o słuszności podjętego przeze mnie tematu i nie były chętne do degustacji. Wydaje mi się jednak, że pierwszy krok został poczyniony z pozytywnym skutkiem. Zarówno środowisko naukowe, jak i lokalny hodowca owadów zostali zapoznani z faktem, że owady mogą stanowić alternatywne źródło wielu cennych i potrzebnych w naszej diecie składników. Są otwarci na dalszą współpracę i badania, co uważam za sukces. A czy na półkach sklepowych pojawi się asortyment żywności owadziej? W tym momencie tego nie wiem. Wiem natomiast, że z przyjemnością zostałem „twarzą” tego kierunku. – podsumowuje Radosław Bogusz.

Nie tylko Azjaci jedzą owady

Owady są dobrym źródłem wysokiej jakości łatwo przyswa-

jalnego białka oraz ważnych składników odżywczych, jak kwasy tłuszczowe omega-3. Są też odpłacalne w hodowli, bo potrzebują niewiele pożywienia, wody i przestrzeni, przy czym nie zanieczyszczają środowiska i nie produkują gazów cieplarnianych, jak wiele zwierząt. Wszystkie te zalety sprawiają, że owady mogą niedługo posłużyć do żywienia ludności świata.

W niektórych krajach, np. Tajlandii, Meksyku i Ugandzie, owady już teraz są częścią jadłospisu mieszkańców i uważa się je za przysmak. Według Florence Dunkel z Uniwersytetu Stanowego w Montanie (USA) w Stanach Zjednoczonych, 85 gatunków owadów klasyfikuje się jako zdatne do jedzenia, a na całym świecie wyróżnia się ich prawie 2 tysiące. Wśród owadów zajmujących czołowe miejsca w menu znajdują się szarańcze, pasikoniki, świerszcze, poczwarki jedwabnika, żuki i larwy ciem.

Niestety, ludność krajów zachodnich wciąż nie kwapi się do spożywania tego rodzaju przekąsek, chociaż w krajach Unii Europejskiej od jakiegoś czasu w sprzedaży dostępne są batoniki energetyczne, mąka oraz inne przekąski wyprodukowane ze świerszczy. Na razie jednak wydają się relatywnie drogie.

Piotr Celej

15 nowoczesnych śmieciarek we flocie MPO

Na ulice Warszawy wyjeżdżie 15 nowych śmieciarek, które zasiliły flotę Miejskiego Przedsiębiorstwa Oczyszczania w m. st. Warszawie. Obecnie spółka korzysta ze 180 specjalistycznych aut do odbioru odpadów. Załogi MPO opróżniają około 100 tys. kontenerów w 8 dzielnicach miasta.

Każdego dnia załogi stołecznego MPO odbierają od mieszkańców Warszawy kilkaset ton odpadów komunalnych, przejeżdżając łącznie dystans ponad 16 tys. km. Aby ten proces odbywał się sprawnie, konieczny jest niezawodny tabor. Dlatego spółka regularnie unowocześnia flotę śmieciarek. W tym miesiącu tabor MPO Warszawa zasiliło 15 pojazdów bezyplynowych marki Scania.

Samochody mogą przewozić ładunek o łącznej masie nawet ponad 12 ton. Spełniają również europejskie normy emisji spalin EURO VI, a podczas odbioru odpadów wydają ciche dźwięki, dzięki czemu nie są uciążliwe dla mieszkańców.

Te 15 pojazdów, które dzisiaj odbieramy, napawa nas dumą. Jest to inwestycja w komfort i bezpieczeństwo warszawiaków. Nowe samochody zasilią flotę, która dzisiaj – łącznie z prawie 800 pracownikami Miejskiego Przedsiębiorstwa Oczyszczania – służy mieszkańcom stolicy. MPO jest bowiem spółką komunalną, która nie jest nastawiona na zysk. Nasze wszystkie działania są skierowane na to, by obniżyć koszty funkcjonowania tego miejskiego przedsiębiorstwa i koszty, które ponoszą mieszkań-

cy m. st. Warszawy – mówił Tomasz Bratek, zastępca prezydenta m. st. Warszawy.

– Mieszkańcy stolicy produkują rocznie ponad 700 tys. ton odpadów komunalnych. Chcemy

świadczyc usługi na jak najwyższym poziomie. Konsekwentne wzmocnienie floty samochodowej jest podstawą zwiększania efektywności i wydajności, przy jednoczesnym obniżeniu awaryjności podczas pracy. W tym roku naszą flotę zasili łącznie 37 pojazdów – 15 zaprezentowanych dzisiaj, 10 odebranych trzy miesiące temu oraz 12, które mają zostać odebrane do końca tego roku – mówi Zdzisław Gawlik, prezes zarządu Miejskiego Przedsiębiorstwa Oczyszczania w m. st. Warszawie.

Łączna wartość 15 nowych śmieciarek wynosi około 14 mln zł. Wszystkie nowe śmieciarki mają ekonomiczne silniki dopasowane do charakteru wykonywanej pracy oraz nowoczesne wrzutniki umożliwiające automatyczne opróżnianie pojemników na odpady. Pojazdy wyposażone są w trzyosobowe, klimatyzowane kabiny i automatyczne skrzynie biegów. W środku znajdują się m.in. kamery cofania i kamery wizyjne 360 stopni, zwiększające widoczność podczas wykonywania manewrów.

Jakub Turowicz

Uwaga mieszkańcy!

Uwaga! Nastąpi czasowa zmiana organizacji ruchu na ulicach Opoczyńskiej i Kwiatowej od 27 października (piątek) godz. 20.00 do 30 października (poniedziałek) godz. 6.00.

Ulice zostaną zamknięte z powodu wymiany nawierzchni. Prosimy mieszkańców o przeparkowanie samochodów, aby prace remontowe mogły odbywać się bez zakłóceń. Samochody pozostawione na ulicach Opoczyńskiej i Kwiatowej w terminie czasowej zmiany organizacji ruchu zostaną odholowane przez służby miejskie. Prace remontowe celowo zostały zaplanowane w weekend aby parkowanie w innym miejscu było bezpłatne. Za utrudnienia przepraszamy.

Nowa ulica Skrzetuskiego

Nowa równa jak stół jezdnia, chodniki i latarnie. Coraz więcej ulic na Mokotowie nabiera nowego blasku. Tak też jeszcze w tym roku będzie wyglądać ulica Skrzetuskiego, gdzie właśnie rozpoczęły się prace.

To oznaczają utrudnienia dla kierowców oraz mieszkańców. W najbliższych dniach zostanie wprowadzona czasowa organizacja ruchu związana z remontem na odcinku od ul. Kmicica do ul. Niedźwiedziej.

Koniec inwestycji jeszcze w grudniu tego roku!

Wystawa ku czci Stefana Starzyńskiego

W 2023 roku przypada 130. rocznica urodzin Stefana Starzyńskiego. Stołeczni Radni jednogłośnie ustanowili rok 2023 rokiem wybitnego prezydenta Warszawy.

Z tej okazji Urząd Dzielnicy Mokotów i Stowarzyszenie Centrum Rozwoju i Edukacji Młodzieży realizują projekt „Chciałem, by Warszawa była wielka... – prezydent Stefan Starzyński”. Przygotowana i prezentowana w Parku gen. Gustawa Orlicz-Dreszera wystawa, złożona z 24 plasz, przybliży mieszkańcom Mokotowa postać Prezydenta. W ramach projektu został nagrany również podcast, który opowiada o postaci polskiego polityka, ekonomisty i Prezydenta Warszawy Stefana Starzyńskiego, jego dzieciństwie, aktywnej służbie wojskowej podczas kilku wojen oraz karierze naukowo-politycznej w odrodzonej Polsce.

10 października w Szkole Podstawowej nr 46 im. Stefana Starzyńskiego odbyła się uroczysta inauguracja projektu. Burmistrz Dzielnicy Mokotów Rafał Miastowski oraz zastępca burmistrza Krzysztof Skolimowski powitali młodzież i nauczycieli. Po krótkich przemówieniach głos zabrał historyk, twórca wystawy Witold Rawski. W swojej prelekcji skupił się na ciekawych faktach z życia Starzyńskiego.

Zapraszamy do oglądania wystawy. Będzie dostępna do 30 listopada 2023 roku na ogrodzeniu Parku gen. Gustawa Orlicz-Dreszera od strony ul. Krasickiego.

Jaki plan miejscowy dla rejonu Jeziora Czerniakowskiego?

Rozpoczęliśmy zbieranie wniosków do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu Jeziora Czerniakowskiego.

Plan miejscowy to dokument, który określi, jak będzie można urządzać tę okolice. W Warszawie plany ustalają, w jaki sposób można budować i przebudowywać budynki, ulice czy place. W planach zapisujemy też, którą poprowadzić sieć infrastruktury czy jak urządzić tereny zieleni, parki i skwery.

Jeśli masz potrzeby lub pomysły związane z tym terenem, teraz jest czas, żeby je zgłosić.

MARIA MORSKA

#LUDZIE MOKOTÓW

Kartka z kalendarza

Maria Morska (urodzona jako Maria Frenkiel), jedyna kobieta wśród Skamandrytów, mieszkała przy ul. Narbutta.

Jej mężem był matematyk, profesor Bronisław Knaster. Była aktorką i deklamatorką. Największy aplauz budziły jej interpretacje utworów przyjaciółki, Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej. Morska była też publicystką „Wiadomości Literackich” i miała przemożny wpływ na Antoniego Stonimskiego. Pewnego razu na pytanie o opinię w sprawie najnowszej sztuki, wystawianej na deskach jednego z teatrów, poeta miał odpowiedzieć: „Nic jeszcze nie wiem. Morska się nie wypowiedziała. Ma telefon zepsuty”. **Fot. NAC**

Mokotów w ruchu!

Przebudowa drogi? Zdarza się, dlatego nie poruszaj się „na pamięć”. Zwracaj uwagę na znaki drogowe, bo np. w przypadku remontów może się to źle skończyć. Bądź też wyrozumiały/a dla innych uczestników ruchu drogowego – traktuj innych tak, jak sam chciałbyś być traktowany.

#Kulturalnie

Dzielnica Mokotów zaprasza na...

Spotkanie autorskie wokół książki „Ludowa historia kobiet”

Zapraszamy na spotkanie autorskie wokół książki „Ludowa historia kobiet” (Wydawnictwo RM). Rozmowę z autorkami: Jaśminą Korczak-Siedlecką, Małgorzatą Kołacz-Chmiel i Anną Sosnowską-Jordanowską poprowadzi Anna Kowalczyk.

„W „Ludowej historii kobiet” znalazły się artykuły ukazujące dzieje kobiet z ludu przez pryzmat miejsc, ról i aktywności, które przypadły im w udziale w różnych epokach i okolicznościach historycznych. Autorzy [...] przyglądają się statusowi kobiet w średniowieczu oraz ścieżkom, na które wstępowały one w okresie rewolucji przemysłowej – jako migrantki, robotnice, służące, nauczycielki czy pracownice seksualne. Dotykają kwestii płci kulturowej, pisząc o kształtowaniu się takich form kobiecej tożsamości jak nowożytna czarownica i kobieta nieheteronormatywna, XIX-wieczna chłopka i nowoczesna dziewczyna” – fragment wstępu „Większość większej połowy”.

„Seria »Ludowa Historia Polski« ma stanowić przyczynek do odzyskania zapomnianych dziejów zwykłych ludzi. Chcemy w niej przedstawiać najciekawsze prace na temat tych, którzy nie kwalifikowali się do narodu Sarmatów, choć byli prawdziwą solą ziem dawnej Rzeczypospolitej. Będą to zatem książki o chłopach pańszczyźnianych, miejskiej biedocie, ludziach luźnych, a wreszcie proletariacie” – Przemysław Wielgosz, redaktor merytoryczny serii.

27 października, godz. 17:30, Czytelnia Naukowa nr XXI, ul. Bukietowa 4a.

Jaki plac Bankowy? Zaprojektujmy go wspólnie!

Zaczynają się warsztaty projektowe na koncepcję docelowego zagospodarowania placu Bankowego. Mieszkańki i mieszkańcy Warszawy mogą wyrazić opinię, jak zmieniliby tę przestrzeń. Wstęp jest wolny, a pierwsze spotkanie już 4 listopada. Dla wszystkich chętnych zorganizowany zostanie także spacer prowadzony przez architektów.

Plac Bankowy to jeden z kluczowych elementów Nowego Centrum Warszawy: projektu, który ma sprawić, że centrum stanie się bardziej przyjazne. Jest też częścią historycznego centrum miasta. Blisko jest Ogród Krasińskich, plac Teatralny, Ogród Saski, a nieco dalej Stare Miasto, Trakt Królewski czy przebudowywany plac Defilad.

Przy placu Bankowym działają ważne instytucje: urząd miasta i urząd wojewódzki, a także punkty usługowe i handlowe. To ważny węzeł komunikacyjny na przecięciu się kierunków północ – południe i wschód – zachód.

Teraz na placu jest za dużo asfaltu i betonu, a za mało zieleni. A to drzewa filtrują spaliny, tłumią hałas, latem dają cień. Budują większą odporność Warszawy na zmiany klimatu. Latem 2019 roku miasto zrealizowało projekt tymczasowego zagospodarowania placu. Zbadano wówczas potrzeby użytkowników tego miejsca, przeprowadzono obserwacje i rozmowy z mieszkańcami, którzy odwiedzali to miejsce. Więcej o wnioskach z prowadzonych badań można przeczytać w raporcie.

Miejsce spotkań i spacerów

– Zmieniamy ulice i place Warszawy w ramach Nowego

Centrum Warszawy. Teraz przyszła kolej na plac Bankowy. To bardzo ruchliwy węzeł komunikacyjny i przesiadkowy. Jak zmienić i poprawić przestrzeń tego placu? Jak wydobyc jego piękno, wszystkie walory historyczne i turystyczne? Przestrzeń placu powinna być miejscem codziennych spotkań i spacerów, a nie tylko uroczystych wydarzeń przy pomniku Stefana Starzyńskiego czy bardzo szybkich przesiadek. Czy i jak da się ograniczyć ruch kołowy? Gdzie posadzić drzewa? Lepszej wizji dla placu Bankowego będziemy szukać wspólnie z mieszkańkami i mieszkańkami naszego miasta na warsztatach projektowych – mówi Rafał Trzaskowski, prezydent Warszawy.

Nowe zagospodarowanie placu Bankowego powinno wpisywać się we współczesne myślenie o projektowaniu przestrzeni publicznych. Ma być zgodne z ideą programu „Poprawa jakości ważnych przestrzeni publicznych” do Strategii #Warszawa2030. Ważnym elementem w procesie takich zmian jest dialog pomiędzy różnymi interesariuszami: mieszkańcami, użytkownikami, gospodarzami i ekspertami.

Marszałkowską na plac rowerem wśród drzew

Na placu dobiega teraz końca budowa drogi rowerowej. Ta inwestycja usprawni przejazd i zapewni większe bezpieczeństwo wszystkim użytkownikom ruchu. Stanowi ona fragment większej inwestycji – drogi dla rowerów prowadzonej wzdłuż ulicy Marszałkowskiej od ulicy Królewskiej do alei Solidarności. Zapewni też w przyszłości utworzenie wygodnego połączenia rowerowego

Mokotowa z Żoliborzem przez ścisłe centrum miasta. Ważnym elementem tych zmian jest także zazielenienie ulicy.

Przebudowy wymaga już jednak cały plac Bankowy. Koncepcję jego zagospodarowania miasto chce wypracować w dialogu z mieszkańcami i ekspertami, w formule warsztatów urbanistycznych charrette. Dzięki temu łatwiej będzie uwzględnić zarówno wiedzę ekspertów i ekspertek od urbanistyki, krajobrazu, konserwacji zabytków czy mobilności, jak i perspektywę osób korzystających z placu.

Jak wziąć udział w konsultacjach?

1. Nie obowiązują zapisy. Na wszystkie wydarzenia wstęp jest wolny.

2. Do 31 października można wypełnić formularz i podzielić się swoją opinią.

3. Spotkania odbędą się od 4 do 22 listopada. Warsztaty poprowadzą ekspertki i eksperci z pracowni MAU pod kierownictwem Macieja Mycielskiego.

4. Wydarzenie dodatkowe, dla wszystkich, to spacer prowadzony przez Dariusza Bartoszewicza i zespół pracowni MAU w sobotę 4 listopada 2023, w godzinach 11:00–13:00. Zbiórka przy fontannie przed kinem Muranów.

Harmonogram warsztatów charrette:

– poniedziałek, 6 listopada, godz. 17:00-20:30 (17:00-18:00 otwarcie warsztatów – wprowadzenie; 18:00-20:30 sesja warsztatowa pt. „Jaki plac?” przy stołach wraz z ekspertami i przedstawicielami Urzędu m.st. Warszawy;

– wtorek, 7 listopada, godz. 16:00-18:00 (punkt konsultacyjny);

Czym są warsztaty charrette?

– poniedziałek, 13 listopada, godz. 17:00-20:30 (prezentacja wstępnej koncepcji, dyskusja, praca warsztatowa przy stołach wraz z ekspertami i przedstawicielami Urzędu m.st. Warszawy);

– wtorek, 14 listopada, godz. 16:00-18:00 (punkt konsultacyjny);

– środa, 22 listopada, godz. 17:00-20:00 (prezentacja wniosków i koncepcji warsztatowej placu Teatralnego, wystawa).

Wszystkie prezentacje, sesje warsztatowe i punkt konsultacyjny odbywają się w sali konferencyjnej na poziomie -2 w budynku Widok Towers przy Alejach Jerozolimskich 44. Wejście do niej możliwe jest od strony Rotundy poprzez kancelarię ogólną Urzędu Miasta, schodami ruchomymi lub windą po prawej stronie wejścia.

W trakcie warsztatów 6 i 13 listopada dzieci mogą wziąć udział w zajęciach plastyczno-architektonicznych. Zapewniona dobra zabawa i opieka.

Technika charrette przydatna jest przede wszystkim do konsultowania z mieszkańcami i ekspertami przedsięwzięć związanych ze zmianami przestrzeni. Jest to warsztat, do udziału w którym zaprasza się specjalistów z różnych dziedzin i wszystkich interesariuszy konsultowanego projektu. Uczestnicy w mniejszych grupach wraz z ekspertami dyskutują nad poszczególnymi elementami projektu m.in. zielenią, poruszaniem się, małą architekturą, usługami. Wspólnie projektują, omawiają trudności z realizacją różnych pomysłów i szukają płaszczyzny porozumienia.

Warsztaty charrette trwają zazwyczaj kilka dni. W ich trakcie na bieżąco są wypracowywane i weryfikowane przez wszystkie zainteresowane strony koncepcje zmian, które następnie są podsumowywane w realistycz-

nej finalnej koncepcji. W Warszawie warsztaty charrette były wykorzystywane m.in. w projektowaniu zmian na Polu Mokotowskim oraz placu Powstańców Warszawy.

Jakie Nowe Centrum Warszawy?

Warsztaty projektowe dla placu Teatralnego to kolejny etap zmian w ramach Nowego Centrum Warszawy (NCW). NCW to wieloletni program przebudowy Śródmieścia Miasta Stołecznego Warszawy zainicjowany przez prezydenta miasta Rafała Trzaskowskiego. Centrum zmienia się w wygodną sieć komfortowych przestrzeni publicznych. Więcej informacji o tym procesie znajdziesz na stronie poświęconej Nowemu Centrum Warszawy.

Wiosną 2023 roku odbyły się warsztaty dla placu Teatralnego a w grudniu zaplanowane są warsztaty projektowe charrette dla placu Żelaznej Bramy. **MB**

Ekoporządki wodą z basenów

Kolejny raz Warszawa wykorzystuje wodę z miejskich basenów do porządków na ulicach i torowiskach. W tym roku Zarząd Oczyszczania Miasta odzyskał 2,5 mln litrów wody. Od momentu zainicjowania akcji było to już łącznie 9 mln litrów.

W tegorocznej akcji wzięło udział aż 10 warszawskich pływalni. Od czerwca do września Zarząd Oczyszczania Miasta pobrał stamtąd łącznie 2,5 mln litrów wody. Potem zatankował ją do 270 pojazdów służb oczyszczania, które latem sprzątały na mokro jezdnie i torowiska.

– Zmiany klimatu, których konsekwencje obserwujemy na co dzień, objawiają się także niedoborami wody. Przeciwdziałając się postępującym skutkom globalnego ocieplenia, szukamy proekologicznych rozwiązań. Jednym z nich, stosowanym przez nas już trzeci rok, jest ponowne wykorzystanie wody z miejskich basenów. W tym czasie odzyskaliśmy już 9 mln litrów wody – mówi Robert Szymański, zastępca dyrektora ds. technicznych Zarządu Oczyszczania Miasta. – Woda można racjonalnie gospodarować na każdym poziomie, nie tylko domowym, a każda inicjatywa przyczyniająca się do łagodzenia obecnej trudnej sytuacji hydrologicznej ma znaczenie – dodaje.

Pobór wody z pływalni zorganizowano w taki sposób, żeby nie zakłócać funkcjonowania ośro-

ków sportowych. Do przeprowadzenia akcji wykorzystywano wakacyjne przerwy techniczne, podczas których baseny są opróżniane. Woda zamiana do kanalizacji trafiała do zamiatarek i zmywarek, a następnie była używana do porządków na ulicach w mieście. Akcja przeprowadzana jest w momencie, gdy mija już czas konieczny do ulotnienia się preparatów używanych do dezynfekcji, dzięki czemu woda jest neutralna dla ludzi i środowiska oraz czyszczonych powierzchni.

W tegorocznej akcji ZOM współpracował z 10 pływalniami – OSiR Wawer, DOSiR Praga-Północ, OSiR Praga-Południe, SCS Aktywna Warszawa Polonia, CRS Bielany, CSR Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, OSiR Praga-Południe Wodnik, OSiR Targówek, OSiR Żoliborz, Park Wodny Moczydło i Ośrodek Inflancka. Sprzęt do przepompowywania zapewniała i obsługiwała Ochotnicza Straż Pożarna z Wesołej. Ekologiczna współpraca z miejskimi ośrodkami sportu trwa od 2020 r.

ZOM odpowiada za sprzątnięcie 1300 km ulic oraz torowisk tramwajowych. Od wiosny do jesieni każda z nich jest czyszczona na mokro przynajmniej raz w tygodniu. Pozostałymi ulicami zajmują się m.in. urzędy dzielnic, zarządcy osiedli oraz GDDKiA.

Zarząd Oczyszczania Miasta

Coraz więcej zielonych torów tramwajowych

Już 33 km torów tramwajowych w stolicy jest pokryte zieloną roślinnością. Ale to nie koniec – w przyszłym roku tramwaje pojedą po kolejnych kilkunastu kilometrach zielonych torów.

Tramwajarze właśnie oddali do użytku zielone torowisko na ul. Chałubińskiego. To prawie kilometr torów pokrytych rozchodnikiem między dworcem Warszawa Centralna a Koszykową. Jeszcze kilka dni, a skończy się zazielenianie kolejnego odcinka torów. Zielonym dywanem o długości 1,5 km zostaną pokryte torry na Woli na ulicy Obozowej.

Go to są zielone tory tramwajowe?

Klasyczna konstrukcja torów tramwajowych zakłada wypełnienie przestrzeni między szynami tłuczniem albo betonem. W miejscu tych materiałów można umieścić ziemię, a na niej zasadzić rośliny.

W stolicy początkowo sadzono trawę, ale od 2017 roku zastąpił ją rozchodnik. Jest to roślina, która początkowo eksperymentalnie została posadzona na ul. Obozowej, a teraz dzięki temu, że nie potrzebuje podlewania trafia na wszystkie ulice. To szczególnie ważne przy ocieplającym się klimacie i braku wody w Polsce.

Ile jest zielonych torów w Warszawie?

Łącznie w stolicy są już 33 km zielonych torów. W trakcie modernizacji torowisk klasyczne torry z tłuczniem zastępowane są zielonymi. W przyszłym roku, kiedy tramwaje ruszą po nowo budowanych trasach do Wilanowa, na Gagarina, na Stegny i

wzdłuż Kasprzaka długość zielonych torów wzrośnie już do 47 km. Wszystkie nowe budowane trasy od razu są projektowane z zielonymi torowiskami.

Zielone torowiska znajdują się też na kolejnych trasach tramwajowych, których budowa jest zaplanowana na 2024 i 2025 rok. To linia wzdłuż ul. Rakowieckiej i wzdłuż ul. Bitwy Warszawskiej 1920 do stacji Warszawa Zachodnia. To także trasy, których budowa jest w przygotowaniu na kolejne lata – na Goław, wzdłuż Modlińskiej, na zieloną Białolekę. Zielone torowiska znajdują się też na modernizowanych trasach – między innymi na Marszałkowskiej, na al. Wąszyngtona, Jana Pawła II i ul. Stawki.

Zielone inwestycje tramwajowe

Nowo zbudowane trasy tramwajowe w Warszawie tramwajo-

we w będą miały jeszcze więcej nowych zielonych rozwiązań. Przy nowych torach będą posadzone wysokie, wyrosnięte drzewa. Na trasie do Wilanowa nawet w węższych miejscach, gdzie nie można byłoby myśleć o drzewach, pojawią się specjalnie formowane egzemplarze. Oprócz tego przewidziano posadzenie zwykłych drzew.

Drzewa pojawiają się także na części peronów, pasażerowie będą mogli czekać na tramwaj w ich cieniu. Łącznie w ramach budowy tej trasy zostanie posadzonych najwet 1000 nowych drzew.

Tramwajarze pracują nad kolejnymi zielonymi inwestycjami. Jedną z nich jest powstająca zajezdnia Annapol, która w dużym stopniu będzie korzystała z odnawialnych źródeł energii. Zajezdnia będzie też odzyskiwała wodę deszczową i będzie obsadzona zielenią.

Maciej Dutkiewicz

Wojtek Dąbrowski

BÓG TAK CHCIAŁ?

*Dziś rano Maurycy, przedszkolak z Poznania,
Jak zwykle, pełen życia, usiadł do śniadania,
Przytulił swego misia, uśmiechnął do mamy.
Pożegnał się. Obiecał: wkrótce się spotkamy.*

*Nie wrócił. Na spacerze szedł w ostatniej parze,
Ale nikt nie przewidział tragicznych wydarzeń.
Śmierć nadeszła zniemacka. Kilka ciosów nożem.
Bóg tak chciał... Czy naprawdę chciałeś tego, Boże?*

*Rano, gdy się obudził mały Oleś z Gdyni,
Nie wiedział co go czeka. W niczym nie zawinił,
Karmił swoje zwierzątka, bawił się klockami,
Cieszył się, widząc ojca, gdy zostali sami.*

*Zginął. Dramatu żadne nie wyrażą słowa.
Jak z zimną krwią mógł ojciec synka zamordować?
W jednej chwili odebrał mu życie. Morderca!
Tego też chciałeś, Boże? Widać, nie masz serca.*

*Jeszcze wczoraj Oliwier na tonie rodziny.
Budował zamek z piasku i zbierał bursztyny.
Szczęśliwy, opalony, wrażeń pełna głowa,
Z wakacji nad Bałtykiem wracał do Myszkowa.*

*Nie wrócił. Trudno straszne opisać zdarzenie!
Spłonął żywcem. Ich auto potrafił szalenić.
Bóg tak chciał... Wielki Boże! To też cię nie boli?
Ten wypadek naprawdę stał się z twojej woli?*

*Bóg tak chciał... Lecz na usta ciśnie się przekleństwo!
Stworzyłeś takich ludzi na swe podobieństwo,
Zmieniając w dzikie bestie? Nie żal ci tych dzieci?
Godzisz się na zagładę, Nie stać cię na sprzeciw?*

*Musisz być nikczemnikiem, potworem, sadystą.
Każdego dnia planując śmierć niewinnych istot.
Mam uwierzyć, że wszystko Bóg robi z miłości?
To mógł wymyślić człowiek. Zły do szpiku kości.*

W prawo czyli w lewo

Picasso w Warszawie

Jesień oznacza, że gorące, letnie dni mamy już za sobą. Przed nami wietrzna i deszczowa aura, której próbkę mamy w ostatnim czasie. Wraz ze skracającymi się dniami czeka nas ochłodzenie i niedobory światła. W tym okresie chętnie sięgamy po różnego rodzaju suplementy diety. Mają one przeciwdziałać jesiennej chandrze i zapewniać naszemu organizmowi niezbędne do dobrego funkcjonowania substancje. Na ile suplementy są skuteczne? Tu zdania są podzielone - tyle opinii, ile ludzi. „No cóż, taki mamy klimat...” - można powiedzieć sięgając do klasyki.

Trzeba przyznać, że jako społeczeństwo jesteśmy coraz bardziej świadomi w kwestiach zdrowia i kondycji fizycznej, ale wciąż zbyt małą wagę przywiązujemy do naszej kondycji psychicznej, a jest ona równie ważna. O psychikę należy dbać tak jak o mięśnie, bo to ona w dużym stopniu wpływa na ogólną wydolność organizmu. Powiedzenie „W zdrowym ciele zdrowy duch” można też interpretować na odwrót, co oznacza, że zdrowy duch to także zdrowe ciało. Wiele chorób i dolegliwości cywilizacyjnych ma swoją przyczynę w przepracowywaniu się, w nieumiejętnym wykorzystywaniu czasu wolnego od pracy i nauki oraz w braku odpoczynku. Dobrym wyborem jest przeznaczenie go na kulturę i rozrywkę. W ten sposób możemy dostarczyć sobie nowych doznań intelektualnych, wrażeń i emocji. Uzupełnimy też wiedzę w dziedzinach, które w codziennym wyścigu zaniedbujemy.

W ostatnim czasie nasz styl życia zmienił się za sprawą Internetu. Coraz więcej czasu przesiadujemy przed ekranem komputera czy telewizora. Dlatego warto wyjść czasem do kina, teatru, na wystawę lub koncert, bo to coś całkiem innego niż oglądanie czegośkolwiek w domu.

„Trzeba przyznać, że jako społeczeństwo jesteśmy coraz bardziej świadomi w kwestiach zdrowia i kondycji fizycznej, ale wciąż zbyt małą wagę przywiązujemy do naszej kondycji psychicznej”

wśród nich obrazy, grafiki, ceramika, ilustracje. Zobaczymy tu m. in.: „Portret kobiety w kapeluszu”, „Faun pośród gałęzi”, „Jacqueline czytająca”, „Śpiąca kobieta”.

Wystawa obejmuje cztery działy: „Odnaleziona piękność”, „Dziedzictwo mitów”, „Ceramiczne oblicza” oraz „Polskie akcenty” - przypominające o związkach autora z Polską i o jego inspiracjach polskimi wątkami. Część prezentowanych prac (blisko 60 procent) pochodzi z kolekcji Museo Casa Natal Picasso - Muzeum Dom Narodzin Picassa w Maladze, inne (około 40 procent) należą do zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie.

Warto dodać, że część ekspozycji zatytułowana „Polskie akcenty” nawiązuje do pobytu Picassa w naszym kraju w roku 1948. W owym czasie Picasso postrzegany był jako zwolennik komunizmu i jego propagator. Nieprzypadkowy był udział artysty w Światowym Kongresie Intelektualistów w Obronie Pokoju. Odwiedził wówczas m. in. Warszawę i Kraków. W trakcie zwiedzania Krakowa mistrz zakupił haftowane kożuski w Sukiennicach. Strój te pojawiają się m. in. w litografiach z cyklu „Kobieta w fotelu”. Podczas pobytu w Warszawie artysta odwiedził Muzeum Narodowe, któremu podarował kolekcję ceramicznych półmisek oraz grafiki. Ambasador Hiszpanii w Warszawie Ramiro Fernández Bachiller określił to jako „podarowanie Polsce kawałka Hiszpanii”. Wyjaśnił też, że 75 lat temu Picasso zainspirował swoją sztuką widzów i artystów w Polsce, a obecnie jego sztuka pozwala ponownie „cieszyć się niezrównanym doświadczeniem artystycznym”. Skwitował też znamiennym zdaniem wzajemną wymianę kulturalną, której efektem jest wystawa Picassa w Muzeum Narodowym: - Niech ta wystawa będzie miejscem spotkań kultur Polski i Hiszpanii. Ekspozycję poświęconą wielkiemu artyście zorganizowano pod patronatem Ambasady Królestwa Hiszpanii w Polsce. Można ją oglądać do 14 stycznia 2024 roku. Jej kuratorem jest Anna Manicka.

Mirosław Miroński

Gadka Tadka

Włosy zaczynają jeżyć się na głowie...

Tadeusz Porębski

Daleko mi do uruchamiania spiskowej teorii dziejów, ale mam coraz mocniejsze przekonanie, że świat zmierza, a właściwie już galopuje do samozagłady. Ostatnia tragedia w Poznaniu, gdzie nożownik z nieznanymi powodami zaatakował grupkę przedszkolaków i zadźgał kilkulatniego chłopca, tylko umacnia to przekonanie. Już nie ma tygodnia, by media nie doniosły o atakach nożowników na niewinnych ludzi, rodziców, policjantów, ratowników medycznych, urzędników i bliskie osoby. W zastraszającym tempie wzrasta liczba osób zaburzonych, co uwiidocznają kolejne raporty Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), European College of Neuropsychopharmacology (ECNP) i European Brain Council (EBC). Na depresję choruje ponad 450 mln ludzi, ale WHO szacuje, że epidemia dopiero nadchodzi i już niedługo będzie to najczęściej diagnozowana choroba na świecie.

Mówimy wyłącznie o depresji, ale to tylko jedno z wielu zaburzeń dotyczących dziś świat i Polaków. Instytut Psychiatrii i Neurologii alarmuje: w 2021 r. na różnego rodzaju problemy i zaburzenia psychiczne cierpiało aż 8 milionów obywateli naszego kraju. To jedna czwarta całej populacji. Jednak statystyki nie uwzględniają dzieci i młodzieży. Gdyby je uwzględnić, liczba osób zaburzonych wzrosłaby do 12 milionów. Przerazające. Od 1990 do 2019 roku wskaźnik rozpowszechnienia zaburzeń psychicznych, które zostały zarejestrowane, wzrósł o 119 proc. w opiece ambulatoryjnej i o 50 proc. w opiece stacjonarnej. W połowie XIX wieku pewien angielski matematyk (nazwisko nieznane) obliczył, że w 2139 r. świat będzie się składał z samych wariatów. I tak w 1859 r. jeden zaburzony miał przypadać na 535 osobników zdrowych, w roku 1897 jeden na 312, w 1907 jeden na 150, a siedemdziesiąt lat później jeden na 100 psychicznie zrównoważonych. Stosując taki algorytm można dojść do wniosku, że w 2139 r. faktycznie zabraknie na naszym globie osób zdrowych psychicznie.

Stan zdrowia psychicznego współczesnych ludzi budzi coraz więcej niepokoju. Wskaźniki dotyczące różnego rodzaju zaburzeń psychicznych nasilają się i dotyczy to różnych kultur i narodów, co z jednej strony odzwierciedla stan permanentnych napięć, konfliktów i pogarszających się warunków życia w kontekście określonych tendencji społeczno-demograficznych, z drugiej strony globalny charakter problemów kształtujących jakość naszego życia. European College of Neuropsychopharmacology (ECNP) i European Brain Council (EBC) opublikowały raport pt. „Zakres i częstotliwość występowania chorób i zaburzeń psychicznych w Europie”. Jest on wynikiem trzyletniego wielowymiarowego projektu, który miał na celu pokazanie skali zaburzeń psychicznych na Starym Kontynencie. Badaniem objęto wszystkie państwa Unii Europejskiej oraz Szwajcarię, Islandię i Norwegię o łącznej populacji 514 milionów ludzi. Analiza dotyczyła zaburzeń psychicznych, w tym: depresji, zaburzeń dwubiegunowych, zaburzeń lękowych, bezsenności, uzależnień oraz schizofrenii. W 2012 r. zakończono trzyletni projekt badawczy na temat stanu zdrowia psychicznego Polaków. Było to pierwsze szerokie badanie zaburzeń psychicznych oparte na metodologii Światowej Organizacji Zdrowia. Badanie zostało przeprowadzone na próbie 10 tys. respondentów w wieku 18-64 lat. W badanej próbie u 23,4 proc. osób rozpoznano przynajmniej jedno zaburzenie psychiczne z 18 zaburzeń zdefiniowanych według Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób ICD-10 oraz Klasyfikacji Zaburzeń Psychiczych Amerykańskiego Towarzystwa Psychiatrycznego DSM-IV.

„Przyszły Sejm musi potraktować zdrowie psychiczne Polaków priorytetowo i hojnie sypanąć groszem na radykalne wzmocnienie dyscypliny medycznej, jaką jest psychiatria”

tem lub sytuacją. Natomiast fobie społeczne charakteryzują się zaburzeniami lękowymi i przesadnym, uporczywym strachem przed uważną obserwacją ze strony innych ludzi. U osób dorosłych lęk przed sytuacjami społecznymi prowadzi do stopniowego unikania kontaktów społecznych, izolowania się i wycofywania z życia społecznego. To może powodować rosnącą frustrację i gniew, który w pewnym momencie musi znaleźć ujście. Jakby potwierdzeniem publikowanych statystyk jest wzrastająca z roku na rok liczba ataków nożowników czy koszmarnych zabójstw rodzinnych, zwanych rozszereżonymi samobójstwami. Ofiarami nożowników padają przeważnie przypadkowi niewinni ludzie, ale nie zawsze. W ciągu zaledwie kilku dni w Poznaniu od ciosu nożem 71-latka zginął pięcioletni Maurycy, w Gdyni ojciec zadźgał sześciolatka, w Suwałkach mąż zastrzelił żonę, a w Zubrzyca Dolnej nożownik zaatakował policjantów, raniąc jednego z nich. Został zastrzelony przez innego policjanta. Jak na spokojną dotychczas Polskę wystarczy, by zacząć się bać.

Amerkańskie organy ścigania oraz amerykański wymiar sprawiedliwości są najskuteczniejsze na świecie. To tam ukuto kilka tez, które na stałe weszły do słownika światowej kryminalistyki. „Są trzy przyczyny popełniania zbrodni: chciwość, zazdrość i gniew”. Żąda całkowitej kontroli nad ofiarą cechuje seryjnych zabójców, których ojczyzną są właśnie Stany Zjednoczone. Wydział Nauk Behavioralnych Narodowej Akademii FBI w Quantico szacuje, że w chwili powstawania tego felietonu aż 33 seryjnych zabójców poszukuje ofiar. To ludzie ewidentnie zaburzeni, całkowicie pozbawieni empatii, dla których ludzkie życie nie przedstawia żadnej wartości. Niestety, rozpoznanie potencjalnego zabójcy, zanim popełni zbrodnię, jest niemożliwe. Kluczową jednostką Wydziału Nauk Behavioralnych FBI jest VICAP (Violent Criminal Apprehension Program), czyli Program Ścigania Brutalnych Przestępców. We współpracy z Narodowym Centrum Analizy Zwalczenia Zbrodni opracowano symulację 100 najbardziej brutalnych zabójców. Co się okazało? Gdyby wspólnie zasiedli na ławie oskarżonych, byłoby wśród nich 75 Amerykanów, 5 Brytyjczyków, 4 Niemców, 3 Francuzów i 5 Europejczyków innych narodowości, zaś 8 pochodziłoby z pozostałych rejonów świata. Aż dziewięćdziesięciu pięciu z tej setki to mężczyźni. Pozostaje pytanie: czemu z roku na rok przybywa osób kompletnie nieliczących się z ludzkim życiem? Tego w symulacji nie określono. Jednak między wierszami można znaleźć wskazówkę. Tylko 8 ze 100 pochodziłoby spoza USA i Europy.

Czyżby w społeczeństwach biedniejszych, ale mocniej zintegrowanych i w krajach mniej rozwiniętych przemysłowo oraz technologicznie, agresja i zaburzenia występowały w aż tak małym stopniu? Jest tu odniesienie do czasów PRL. W latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych ubiegłego stulecia, kiedy w USA nastąpił wysyp seryjnych zabójców, a zbrodnie popełniane przez Teda Bundy'ego, Williama Bonina, Jeffreya Dahmera, Eda Kempera i wielu innych zwyrodniałców wywołały panikę w amerykańskim społeczeństwie, w PRL panował względny spokój. W okresie trzech dekad zakłócili go jedynie Zdzisław Marchwicki – „Wampir z Zagłębia”, Joachim Knychala – „Wampir z Bytomia” i Paweł Tuchlin – „Skorpion”. Zabójstwa z użyciem noża notowano przeważnie w pijackich melinach; ataki na przechodniów z użyciem broni białej i palnej czy przestępstwa popełniane na dzieciach występowały sporadycznie. Po transformacji ustrojowej w państwie i wraz z upływem lat poziom agresji w społeczeństwie rośnie, a obywatel nie czuje się już bezpiecznie. Zachowania agresywne spotyka się dzisiaj wszędzie – w rodzinie, na ulicy, w szkole, a nawet w parlamencie. One są wszechobecne i ciągle eskalują. Czym jest sama agresja? Ogólna definicja mówi, że agresywne są takie zachowania, których ostatecznym celem jest umyślne skrzywdzenie innego człowieka. Co jednak stanowi przyczynę agresji? Okazuje się, że koncepcji na ten temat jest bardzo dużo.

Przyszły Sejm musi potraktować zdrowie psychiczne Polaków priorytetowo i hojnie sypanąć groszem na radykalne wzmocnienie dyscypliny medycznej, jaką jest psychiatria. Bo skoro pilnowany przez dwie opiekunki pięcioletek z Poznania zostaje zamordowany w biały dzień w centrum dużego miasta, a inny – zadźgany w mieszkaniu przez ojca, to kto z nas, dorosłych, może czuć się bezpieczny?

Nasze Mazowsze (VI) – Wizna

Przy drodze z Prus na Mazowsze

Lech Królikowski

Wizna jest obecnie dużą wsią gminną (ok. 1,5 tys. mieszkańców) w powiecie łomżyńskim województwa podlaskiego. Położona jest na prawym brzegu Narwi, około 4 km poniżej ujścia Biebrzy, przy trasie krajowej 64, pomiędzy Białymstokiem i Łomżą (jest to praktycznie jedyna droga przechodząca przez tę miejscowość); nie ma połączenia kolejowego; do najbliższej stacji kolejowej jest kilkadziesiąt kilometrów.

Miejscowość usytuowana jest na skarpie około dwudziestometrowej wysokości. Zachował się obszerny prostokątny rynek (obecnie - park) oraz prostokątny układ ulic, a także gotycki kościół pw. św. Jana Chrzciciela z 1500 r. (odbudowany ze zniszczeń wojennych w latach 1951-1958) oraz Góra Zamkowa z mało czytelnymi śladami wałów grodu wczesnopiastowskiego z XI wieku, grodu kasztelańskiego z XII wieku, książąt mazowieckich z XIII wieku oraz zamku z XV wieku. „głównymi grodami ziemi wiskiej była Wizna, Wąsosz, Radziłów, Szczuczyn i Grajewo ...”

Od zarania polskiej państwowości, gród w Wiznie, strzegł północno-wschodniej granicy państwa Piastów, a później Mazowsza. Znaczenie Wizny wynikało z dogodnego położenia w miejscu krzyżowania się szlaków wiodących z Drohiczyzna i Brześcia do Galindii i Jaćwieży, a także z Mazowsza w kierunku Grodna i szlaku niemieńskiego, z czym wiązał się pobór ceł na rzecz skarbu książęcego. Najstarsza wzmianka o Wiznie pochodzi z 1065 roku, i dotyczy prawa benedyktynów z Mogilna do pobierania opłat za przeprawę przez Narew przy tamtejszym grodzie. W 1547 r. w Wiznie zbudowano most przez Narew. Gród, nazywany niekiedy zamkiem, około r. 1130 wznosił Zbigniew – brat Bolesława Krzywoustego. Gród znajdował się na cyplu prawego, wysokiego brzegu Narwi. Od wysoczyzny cypel („Góra Zamkowa”) oddzielony jest łagodniejszym obecnie obniżeniem. Powierzchnia grodu mierzy ok. 0,83 ha. Był to gród kasztelański, wielokrotnie oblegany przez Jadźwingów, Prusów, a później Litwinów. „W r. 1294 gród spalili Krzyżacy, ale już w r. 1296

Bolesław II, książę mazowiecki, odbudował go podwyższając wały i umacniając je-

go zbroczka kamieniami” (B. Guerquin, Zamki w Polsce, Warszawa 1974, s. 308.). Książę Bolesław II zmarł 24 kwietnia 1313 r. w Wyszogrodzie. Po jego śmierci, należące do niego księstwo rawsko-wiskie objął jego syn Siemowit II, przekazując jednocześnie kasztelanii warszawską młodszemu bratu Trojdenowi I. Książę Siemowit II w latach 1313-1345 używał tytułatury w brzmieniu: dux Masouie et Wysnesnis.

Na grodzie, w pierwszych latach XV w. książę mazowiecki Janusz I wznosił murowany zamek, który zniszczony został w okresie wojen szwedzkich. Jego ruiny zostały w drugiej połowie XIX w. rozebrane przez okoliczną ludność na budulec. Na zamku w Wiznie złożone były zwłoki króla Zygmunta Augusta, podczas ich transportu do Krakowa. Wizna, od 1370 r. - miasto książęce, a później królewskie, stanowiła ośrodek ziemi wiskiej. Była siedzibą starostwa grodzkiego, sądu ziemskiego i grodzkiego oraz archiwum wiejskiego.

Wizna położona jest „po zewnętrznej stronie Narwi” (patrząc od centrum Mazowsza), za którą (tj. od strony Mazowsza), ciągnie się wzdłuż Narwi pas bagien. Przez Wiznę przechodziła (i przechodzi) droga, która pozwalała przedostać się z terenów dawnych Prusów, a później Państwa Krzyżackiego, ale także z Litwy – na Mazowsze. Znaczenie tego szlaku dobitnie potwierdzają wydarzenia z września 1939 roku. Tak więc od samego początku polskiej państwowości, Wizna miała duże znaczenie dla władców Polski i Mazowsza. Stąd starania wszystkich stron: Polski, Mazowsza, Litwy, Rusi i Państwa Krzyżackiego o władanie Wizną. W XIII w. przez pewien czas Wizną władał książę kijowski Wsiewołod Olegowicz. Pod koniec XIII w. Wizna była w rękach Litwinów, którzy rządili tu przez osiem lat. Z Wizny Litwini dokonywali napadów na Mazowsze i Państwo Krzyżackie. W 1294 roku książę mazowiecki Bolesław II odbudował zniszczony przez Krzyżaków gród, a w 1350 zapisał ziemię wiską królowi Kazimierzowi Wielkiemu. Ziemia wiska nie miała połączenia z terytoriami królestwa Kazimierza, toteż po pięciu latach król nadał tę ziemię księciu Ziemowitowi III. W latach 1382-1401 była w rękach Krzyżaków, którzy otrzymali ją w zastaw za pożyczkę udzieloną księciu Siemowitowi IV. W 1393 r., „z inicjatywy komtura Bałgi Konrada von Kyburga, doszło do zaskakującego wypadu Krzyżaków z mazowieckiej Wizny, będącej w ich zastawie, obrabowania i krótkotrwałego porwania przez nich księcia Janusza I i zburzenia wznoszonego przez niego w swej dzielnicy grodu w Złotorii nad Narwią” (J. Grabowski, Poczet książąt i księżnych mazowieckich, Kraków 2019, s. 136.). W 1402

roku książę Janusz I wraz z księciem Ziemowitem IV zwrócili Krzyżakom dług i przeprowadzili remont fortyfikacji zamku w Wiznie. Po pierwszym pokoju toruńskim (1411), książę Janusz I rozpoczął intensywną kolonizację, m. in. okolic Wizny. „Tylko w części ziemi wiskiej w ciągu dziesięciu lat (1414-1424) powstały załazki ok. 70 wsi. Janusz I rozdał w tym czasie w ziemi wiskiej ok. 1250 włók (1 włók = 17 955m kw. – przyp. LK).

Większość wsi wówczas lokowanych przetrwała do dnia dzisiejszego. Dzięki kolonizacji nowych terenów książę zwiększył potencjał militarny dzielnicy, gdyż nadania „ad servicia communia” zobowiązywały obdarowywane drobne rycerstwo do służby wojskowej konnej na własny koszt” (Grabowski, op cit, s. 139). Do dalszego rozwoju Wizny i ziemi wiskiej przyczynił się książę Włodzisław I (ok. 1406/1409 – 1455), który był najmłodszym synem Siemowita IV i Aleksandry Olgierdówny. „14 maja 1435 r. Włodzisław I zwolnił mieszkańców Wizny od podatków na okres 8 lat, natomiast 4 lipca tego roku nadał miastu prawo chełmińskie, ustalił czynsz książęcy z włóki osiadłej i uwolnił mieszkańców od obciążeń prawa polskiego” (Grabowski, op cit, s. 232).

Schyłek XV w. wiąże się postępującym przejmowaniem Mazowsza przez władców Polski. W sierpniu 1495 r. król Jan Olbracht, w Płocku dokonał inkorporacji do Korony ziemi płockiej, ziemi płońskiej, ziemi zawkrzeńskiej oraz ziemi wiskiej.

Wizna, podobnie, jak większość miast i miasteczek Korony, ucierpiała w czasie „potopu”, a później w czasie wojny północnej. Po tych zniszczeniach nigdy już nie odzyskała dawnej świetności i znaczenia. W 1860 r. w Wiznie było 260 domów drewnianych i 6 murowanych. W 1870 r. utraciła prawa miejskie.

Wizna ucierpiała podczas pierwszej wojny światowej, a szczególnie podczas znacznie podczas drugiej. Stało się to podczas walk w dniach 7 – 10 września 1939 r., gdy polskie wojska, mające pozycje za Narwią z centrum w Strękowej Górze, z oporem i bohatercko bronili przeprawy przez rzeką pancernych sił niemieckich generała Guderiana. W wyniku paktu Ribbentrop – Mołotow (23.08.1939) Wizna znalazła się pod sowiecką okupacją. Stojący od jesieni 1944 do stycznia 1945 front na linii Narwi, doprowadził prawie do zagłady Wizny. „Wykluczenie komunikacyjne” tej miejscowości, jest jedną z głównych przyczyn powolnego rozwoju w okresie po drugiej wojnie światowej. Być może dzięki temu w Wiznie zachował się niezwykle kolorystycznie, jakiego próżno szukać gdzie indziej.

**TANI SERWIS
KOMPUTEROWY**
18 zł/h, 24 h
Dojazd 0 zł
506 480 505

POGRZEBOWE

NAGROBKI
już od 3999 zł
22/214 06 31
500 290 360
RATY
EKSPOZYCJA
Wólka Węglowa
ul. Palisadowa 15

HYDRAULIK, pełen zakres,
601 81 85 81

**NAPRAWA
MASZYN DO SZYCIA**
DOJAZD GRATIS
tel. (022) 844 81 58

**NAPRAWA 24h
chłodnie
lodówki
kostkarki
do lodu**
603-584-876

Nowe miejsce, stare zasady

Nagrodę za rozwiązanie otrzymuje **Franciszek Okrasa**
Odpowiedzi proszę zgłaszać telefonicznie 22 648-44-00
we wtorek między godz. 12.00 a 12.30.
Nagrodę można odebrać w środę w godzinach 11-20.

KUPNO-SPRZEDAŻ

**ANTYKWARIAT KUPI
ZA GOTÓWKĘ**
ANTYKI, OBRAZY, SREBRA,
MILITARIA I INNE
UL. DĄBROWSKIEGO 1
22 848-03-70 601-352-129

**OPIEKA
NAD GROBAMI**
tanio i solidnie
500 336 607

KANCELARIA PRAWNA
Marta Bisińska
Obsługa prawna firm
i klientów indywidualnych
udzielanie porad,
prowadzenie negocjacji,
sporządzanie:
umów, pism procesowych,
odwołań
tel. 602 134 102

NAPRAWA lodówki, pralki,
502 562 444

NAPRAWA pralek
BOSCH, SIEMENS,
WHIRPOOL, itp.,
22 644 52 59, 501 122 888

OKNA,
naprawy, serwis,
787 793 700

PRANIE
dywanów, wykładzin, kanap,
mycie okien,
669 945 460

REMONTY, budowlane,
ogrodzenia, 513 137 581

ROLETY,
plisy, moskitiery, żaluzje,
producent,
602 380 218

STOLARKA, pełny zakres,
naprawy, 22 641 54 84,
601 751 247
USŁUGI stolarskie, schody,
510 128 912
WIERCENIE, 602 380 218

ZŁOTA RĄCZKA,
naprawy, zamontuje,
odnowię, itp.
Fachowo, niedrogo
504 458 412

**TANIEC
DLA ZDROWIA**
Nowa grupa.
Zajęcia w środy
od 8.XI.2023 r.
w godz. 13:30 - 15:00
Dom Sztuki,
ul. Wiolinowa 14
ttrener7@gmail.com
tel. 790 610 771

	8		1 3		4	
1			6			9
		6		4 1		
		5	4		7 8	
2		3	8			5
8 4			7	2		
		1 9		8		
3				1		6
	5		6 3		1	

	8			6	1 2	
			9			
1	3 7		8			
	9 2			6	7	
	1				2	
6	5			1 8		
			1	7 2	9	
				3		
2 3	5				7	

MOTO

KUPIĘ każde auto za gotówkę,
zadbane lub do poprawek,
606 607 446

KUPIĘ samochody całe
i uszkodzone, 504 899 717

KUPIĘ
twoje auto za gotówkę.
Dobrze zapłacę,
tel. 606 607 446

NAUKA

HISZPAŃSKI, 507 087 609
MATEMATYKA, 607 182 654
MATEMATYKA, FIZYKA,
691 502 327

MATEMATYKA, fizyka, chemia
– skutecznie. Matury.
tel. 504 125 044

NIERUCHOMOŚCI

BEZPOŚREDNIO kupię
trzyk pokojowe, 511 642 709
DZIAŁKI budowlane 800 m²
k. Prażmowa, 602 770 361
DZIAŁKI rekreacyjne leśne,
Prażmów, 602 770 361

WYNAJME
250 m² na magazyn, produkcję,
biuro, ul. Klubowa 22,
tel. 602 343 124

ZAMIENIĘ M2 na M3 Ursynów,
602 651 211

PRACA

PRZYJMĘ do pracy ślusarza-
spawacza, pomocnika ślusarza-
spawacza oraz pomocnika
mechanika, okolice Tarczyna,
604 626 444

SZKOŁA PODSTAWOWA
nr 340 w Warszawie zatrudni
sprzątaczkę, tel. : 22 546 61 26
ZATRUDNIĘ na pół etatu osobę
do sprzątnięcia szkoły, ul. Bażancia
16, tel. 787 315 656

USŁUGI

AAA MALOWANIE,
tanio, remonty, glazurnictwo,
669 945 460

AA GLAZURA, terakota,
remonty, 794 781 765
ANTENY TV SAT. Profesjonalne
usługi RTV. Zadzwoni 501 700 315
BEZPYŁOWE cyklinowanie,
malowanie, gładzie 22 756 57 63,
502 093 588

CYKLINOWANIE, 669 971 494
CYKLINOWANIE bezpyłowe,
układanie, 695 843 473
DEZYNSEKCJA, skutecznie,
22 642 96 16
DOCIEPLANIE budynków,
poddaszy, mycie i malowanie
elewacji, podbitka, 25 lat
doświadczenia, 501 624 562
DOCIEPLANIE budynków,
szybko, tanio, solidnie, 502 053 214
HYDRAULIKA, mieszkania,
remonty, 602 651 211

NAPRAWA LAPTOPÓW
ELEKTRONIKA KOMPUTERY
CENTRUM SERWISOWE
ul. Meander 2 A
668 108 222

**NAPRAWA SPRZĘTU
AUDIO-TV-VIDEO**

**SONY, PANASONIC,
LG, SAMSUNG
I INNE**

ul. Meander 2 A
668 108 222
pon.-pt. 11-19, sob. 10-14

NAPRAWA lodówek,
602 272 464

ZAGUBIONO
kartę miejską

o numerze:

0251111549

Proszę o kontakt:

693 789 339

Kronika Stróżów Prawa

**Rozwoził narkotyki
udając sowę...**

Policjanci zatrzymali do kontroli osobowego mercedesa. Kierujący pojazdem – „udawał sowę” – jeździł z wyłączonymi światłami, licząc na to, że nie zostanie zauważony przez policjantów. Mężczyzna był poszukiwany przez organy ścigania, a ponadto posiadał przy sobie znaczną ilość środków odurzających oraz przedmioty mogące pochodzić z przestępstw lub posłużyć do ich popełniania.

Policjanci z mokotowskiego Wydziału Wywiadowczo – Patrolowego wykonując rutynowe czynności patrolowe zauważyli mercedesa przemierzającego się ulicami Malczewskiego i Puławską. Kierujący jechał samochodem w środku nocy z wyłączonymi

światłami mijania. Wydawało mu się, że jeśli nie włączy światła to przemknie niezauważony, unikając policyjnej kontroli, albo po prostu nie potrafił ich włączyć, ponieważ jak się okazało nie posiadał uprawnień do prowadzenia pojazdów mechanicznych.

Funkcjonariusze natychmiast ruszyli w pościg za odjeżdżającym samochodem. W trakcie kontroli okazało się, że kierującym jest 39-letni mężczyzna poszukiwany przez organy ścigania. Z wnętrza samochodu wydobywała się intensywna woń, a w związku z tym, że mężczyzna oświadczył, że nie ma przy sobie żadnych środków, których posiadanie jest prawem zabronione policjanci przystąpili do przeszukania.

Mężczyzna kłamał, funkcjonariusze odnaleźli przy nim znaczną ilość środków odurzających w postaci sushu roślinnego, MDMA, amfetaminy oraz 4-CMC o łącznej wadze ponad 200 gramów netto. Narkotyki to nie wszystko. Młody mężczyzna miał przy sobie również przedmioty, których nie zabiera się na przejażdżkę samochodem w środku nocy. Zatrzymany miał przy sobie przedmiot złudnie

przypominający broń oraz pałkę teleskopową.

Zatrzymany został przewieziony do komendy przy ul. Malczewskiego celem wykonania wszystkich czynności służbowych. Znalezione przy mężczyźnie narkotyki oraz przedmioty zabezpieczono i posłużą jako dowód w dalej prowadzonym postępowaniu procesowym. Zgromadzony do tej pory materiał pozwolił na przedstawienie zarzutu, za który grozi mu teraz do 10 lat pozbawienia wolności. Sąd na wniosek Prokuratury Rejonowej Warszawa Mokotów zdecydował już o zastosowaniu wobec podejrzanego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, na okres trzech miesięcy.

**Obywatele wskazali
nietrzeźwego kierującego**

Policjanci ze stołecznej drogowki zatrzymali 61-latkę podejrzanego o kierowanie samochodem w stanie nietrzeźwości. Według naocznego świadka, który wezwał policjantów mężczyzna jechał zgięciem ulicą Ursynowską. Badanie wykazało, że miał on blisko 3 promile alkoholu w organizmie.

Kilka minut po godzinie 19.00 policjanci z wydziału ruchu drogowego pełniący służbę na terenie Ursynowa otrzymali zgłoszenie o ujęciu przez obywateli nietrzeźwego mężczyzny. W sposób bardzo niebezpieczny jechał samochodem, stwarzając zagrożenie dla innych uczestników ruchu.

Policjanci niezwłocznie pojechali w miejsce wskazane przez zawiadamiającego. Ustaliłi, że w czasie swojej nieodpowiedzialnej podróży skądą mężczyzna miał bardzo duże trudności z utrzymaniem właściwego toru jazdy. Najwyraźniej nie panował nad samochodem i jechał przysłowiowym „wężykiem”. Wyczuwalna była od niego bardzo silna woń alkoholu. Mężczyzna na pytania odpowiadał nie logicznie. Badanie wykazało, że miał on niecałe 3 promile alkoholu w organizmie.

Kierowca został zatrzymany i osadzony w policyjnym areszcie, a zgromadzony przez dochoźniowców z Mokotowa materiał pozwolił na przedstawienie mężczyźnie zarzutów za kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości. Teraz 61-latkowi grozi kara do 2 lat pozbawienia wolności.

STOMATOLOGIA Z NFZ

leczenie specjalistyczne, ogólnostomatologiczne, protetyka

Al. KEN 98, lok U-30

607 626 748

www.stomatologia-ken98.pl

KURS TAŃCA TOWARZYSKIEGO

dla Rodziców i Dziadków! 35+

Zajęcia prowadzi doświadczony pedagog, wieloletni instruktor tańca klubu „STODOŁA” Krzysztof Sulowski

Start:

8 listopada 2023
środa, godzina 19.45

Konieczne zapisy telefoniczne

M-Natolin

Klub "Przy Lasku"
ul. Lasek Brzozowy 2

Info: 515 231 969

UWAGA: Prosimy o obuwie na zmianę!

Południowa Warszawa ma swoją strzelnicę pneumatyczną

Pierwsza profesjonalna strzelnica pneumatyczna w południowej części Warszawy została otwarta w środę 18 października na Ursynowie. Strzelnica Pneumatyczna Chrobry jest ogólnodostępną, krytą strzelnicą oferującą 17 stanowisk do uprawiania olimpijskich dyscyplin strzeleckich - karabinu i pistoletu pneumatycznego.

Strzelnicę otwarto na Imielińce, na ulicy Szolc-Rogozińskiego 1. W imprezie wzięli udział m.in. Tomasz Kwiecień, wiceprezes Polskiego Związku Strzelectwa Sportowego i Robert Matracki, prezes Warszawsko-Mazowieckiego Związku Strzelectwa Sportowego.

Strzelnicę założył Adam Łaganowski, strzelec - amator i mieszkaniec Ursynowa. "Chrobry powstał z pasji do strzelectwa i braku miejsca do treningu w południowej części Warszawy" - mówi. "Postawiliśmy na jakość - mamy 11 elektronicznych kulochwyty, gdzie od razu po oddaniu strzału widać na ekranie tabletu wynik. Do tego wyposażyliśmy strzelnicę w profesjonalny sprzęt strzelecki - ka-

rabinki i pistolety klasy zawodniczej" - dodaje. Strzelnica Chrobry jest miejscem dla wszystkich - trening w formie zabawy mogą rozpocząć nawet 8-9 latkowie.

Strzelnica Chrobry została trzecią w Warszawie strzelnicą Klubu Strzeleckiego Cover, po strzelnicę Warszawianka i AWF. "Strzelectwo to pasja na całe życie" - mówi Andrzej Marcjanik, prezes Covera. "Dzięki otwarciu Chrobrego będziemy w chcieli szkolić uczniów i studentów i zbudować sekcje pistoletowe i karabinowe" - dodaje.

W dniach 13-14 listopada na Strzelnicę Chrobry odbędą się pierwsze zawody. W tych dniach odbędą się Buinger Mistrzostwa Warszawy w Pistolecie Pneumatycznym. "Zawody odbędą się w pełni zgodnie z zasadami olimpijskimi. Po 60-strzałowych eliminacjach, na które zawodnicy mają 75 minut nastąpi finał - najtrudniejszą część sportowych rywalizacji. Po 10 strzałach następują 2-strzałowe rundy, po każdej odpada jeden zawodnik z najniższą sumą punktów" - mówi Adam Łaganowski. Finały są testem psychiki strzelca - dodaje. Mamy tu presję na wynik, ale też i na czas. "Na każdy strzał

jest tylko 50 sekund". Do udziału w zawodach niezbędna jest licencja PZSS. Zawody mają wyłonić także drużynowego mistrza Warszawy w pistolecie pneumatycznym.

Strzelnica jest otwarta 7 dni w tygodniu, poza możliwością treningu z karabinków i pistoletów posiada także tory i sekcje strzelectwa dynamicznego IPSC Action Air prowadzoną przez profesjonalnych trenerów. **ŁA**

Fot: Adam Niedbała

Wybieramy warszawskich sportowców roku 2023

Kto zostanie Najlepszym Sportowcem Roku w stolicy, kto Najpopularniejszym, a kto Trenerem Roku? Ruszyła właśnie XXIV edycja Plebiscytu na Najlepszych Sportowców Warszawy 2023 roku.

- Sport to perpetuum mobile współczesnych społeczeństw. Sukcesy sportowców zachęcają nas wszystkich do aktywności, a młodzież do treningów i podążania ścieżką swoich idoli. To z kolei rodzi następne sukcesy sportowe. Dzięki temu wszyscy jesteśmy zdrowsi, aktywniejsi i możemy cieszyć się medalami naszych reprezentantów na sportowych arenach - mówi zastępczyni prezydenta Warszawy Renata Kaznowska. - W Plebiscytcie na Najlepszych Sportowców Warszawy chcemy nagrodzić tych najwspanialszych, odnoszących największe sukcesy i najmocniej inspirujących do aktywnego życia.

Siedem kategorii

Kandydatury można zgłaszać do 15 listopada. Do wszystkich zgłoszeń Kapituła Plebiscytu pod przewodnictwem Tomasza Majewskiego, dwukrotnego mistrza olimpijskiego w pchnięciu kulą, a dziś wiceprezesa Polskiego Związku Lekkiej Atletyki, wyłoni zwycięzców w następujących kategoriach:

- Najlepszy Sportowiec Roku;
- Najlepszy Sportowiec Niepełnosprawny Roku;
- Trener Roku;
- Sportowa Osobowość Roku.

W powszechnym głosowaniu na miejskiej stronie internetowej wyłonieni zostaną zwycięzcy kategorii:

- Najpopularniejszy Sportowiec Roku;
- Sportowa Drużyna Klubowa Roku;
- Sportowa Impreza Roku;

Jak zgłaszać kandydatów?

Kandydatów w poszczególnych kategoriach można zgłaszać do 15 listopada wyłącznie drogą elektroniczną pisząc w tytule „ZGŁOSZENIE KANDYDATA” - na adres: plebiscyt@um.warszawa.pl.

Mogą to zrobić związki, organizacje sportowe, kluby działające w Warszawie, a także „inne osoby prawne lub fizyczne” - czyli również każdy z nas. Ważne tylko, żeby kandydat był związany z Warszawą. Zawodnik musi trenować w stołecznym

klubie, trener musi pracować w warszawskim klubie, impreza musi odbywać się na terenie miasta, a Osobowość Roku musi działać na rzecz warszawskiego sportu.

Kandydatami do kategorii Najpopularniejszy Sportowiec Roku zostają sportowcy zgłoszeni do kategorii Najlepszego Sportowca i Najlepszego Sportowca Niepełnosprawnego - po przejściu weryfikacji.

Formularze zgłoszeniowe w poszczególnych kategoriach, szczegółowe techniczne i inne informacje można znaleźć na stronie plebiscytu. Głosowanie internetowe planowane jest na styczeń przyszłego roku. Zwycięzców poznamy w lutym.

Historia plebiscytu

To już XXIV edycja Plebiscytu na Najlepszych Sportowców Warszawy. W la-

tach 2000-2009 organizował go dziennik Życie Warszawy. Od 2010 roku organizatorem Plebiscytu jest urząd miasta - wraz ze Stołeczną Estradą i Ursynowskim Centrum Sportu i Rekreacji. W ostatnich latach zwyciężali:

- Najlepszy Sportowiec Roku**
2020 - sportowiec 20-lecia - Anita Włodarczyk - lekkoatletyka
2021 - Agnieszka Kobus-Zawojka - wioślarstwo
2022 - Dominik Czaja - wioślarstwo
- Najlepszy Sportowiec Niepełnosprawny Roku**
2020 - sportowiec niepełnosprawny 20-lecia - Dariusz Pender - szermierka na wózkach
2021 - Adrian Castro - szermierka na wózkach
2022 - Julia Chmielewska - pływanie
- Trener Roku**
2021 - Andrzej Wołkowycki - lekkoatletyka
2022 - Jarosław Skrzyszowski - lekkoatletyka
- Sportowa Impreza Roku**
2021 - Od Młodzika Do Olimpijczyka
- Sportowa Drużyna Klubowa Roku**
2021 - AZS UW Waterpolo
- Najpopularniejszy Sportowiec Roku**
2021 - Michał Nalewajek - szermierka na wózkach
2022 - Klaudia Sosnowska - koszykówka kobiet

MB

Październik w Wilanowie

Muzeum Pałac w Wilanowie wychodzi z ciekawą propozycją dla dzieci i dorosłych. Już 30 października odbędą się tu wyjątkowe warsztaty sensoryczne.

Na zajęciach „Moja pierwsza strona dotykowa” uczestnicy nauczą się tworzyć magiczne materiały dla osób mających problemy ze wzrokiem. Dowiedzą się, kim był Louis Braille i jak działa stworzony przez niego alfabet. Pozną także sekrety tajemnej sztuki tyflografiki...

Podczas zajęć wykonamy m.in. kwieciste wzory za pomocą... specjalnych pisaków. Haft wilanowski stał się inspiracją do fa-

scynującego spotkania pod hasłem „Warsztaty sztuki 3D - motywy wilanowskie”.

Dla tych, którzy nie zwiedza li jeszcze wystawy „Oto Świątliwość Wielka i Klucz Rajski. Hymny z tatarskich zaścianków króla Sobieskiego”, to 29 października i 4 listopada ciekawe będą zapewne spotkanie i z wprowadzaniem z edukatorem. Przy okazji można poznać zabytki piśmiennicze ludności tatarskiej pokazujące przywiązaniu do islamu i tradycji. Zaprezentowane będą różne wydania Koranu, kityby, chamały oraz daławy.

W trakcie kolejnych warsztatów historyczno-kaligraficznych,

które odbędą się 4 listopada, uczestnicy zapoznają się z „Tatarskimi muhirami - sakralnymi dziełami sztuki”.

Muzeum Pałac w Wilanowie zaprasza 29 października na warsztaty historyczno-malarskie. Przybliżą one wiedzę m.in. o najstarszej świątyni muzułmańskiej w Polsce, której dzieje sięgają czasów króla Jana III. W trakcie spotkania na ceramicznych kafelkach uczestnicy wykonają dekorację malarską z motywem floralnym charakterystycznym dla sztuki tureckiej.

Dla tych którzy jeszcze nie widzieli Królewskiego Ogrodu Światła będzie on na pewno

wielką atrakcją. Spacer wśród alejek oświetlonych tysiącami kolorowych światełek to oskonała propozycja na spacer w długie jesienno-zimowe wieczory. Równie spektakularne są mappingi na elewacjach pałacu ożywiający historię. W ro-

mantycznej scenarii Ogrodu Różanego można poczuć się jak w bajce!

Więcej informacji można znaleźć na stronie Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie www.wilanow-palac.pl.

Mirosław Miroński

Ważne telefony

Ursynów

Urząd Dzielnicy al. Komisji Edukacji Narodowej 61	Centrala 22 443 71 00
fax	22 443 72 91
Informacja Wydziału Obsługi Mieszkańców	22 443 72 00
	22 443 71 56
	22 443 73 01
Policja	47 72 319 78 lub 112
Ośrodek Pomocy Społecznej	22 544 12 00
Miejskie Centrum Kontaktów Warszawa (czynne całą dobę przez 7 dni w tygodniu)	19115

Mokotów

Urząd Dzielnicy ul. Rakowiecka 25/27	22 443 64 00
Wydział Obsługi Mieszkańców	22 443 65 00
	22 443 65 01
Urząd Skarbowy	22 502 00 00
Pogotowie Ratunkowe	999
	22 844 04 46
Policja	22 603 11 88
Straż Miejska	986, 22 649 40 90
Straż Pożarna	998, 22 844 00 71

Wilanów

Urząd Dzielnicy ul. Franciszka Klimczaka 2	22 44 35 000
Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Przyczółkowa 27A	22 648 22 26
	22 842 32 61
Policja	986, 852 16 00
Straż Miejska	22 596 71 40
Straż Pożarna	

Piaseczno

Urząd Miasta i Gminy ul. Kościuszki 5	701 75 00
Starostwo	757 20 51
Powiatowe	726 67 00
Urząd Skarbowy	999
Pogotowie Ratunkowe	535 91 93
Policja	997
	756 70 16...18
Straż Miejska	701 76 95
	986
Straż Pożarna	998, 756 72 43
Pogotowie Gazowe	992
Pogotowie Elektryczne	701 32 20
Pogotowie Wodno	
-Kanalizacyjne	603 309 399

Konstancin-Jeziorna

Urząd Gminy ul. Piaseczyńska 77	22 484 23 00, 22 484 23 10
Policja	997, 756 42 17
Straż Miejska	757 65 49
Straż Pożarna	998, 750 18 19
Pogotowie	999, 756 75 11

Lesznowola

Urząd Gminy ul. Gminna 60	757-93-40 do 42;
	757-92-71; 757-90-02;
	faks 757-92-70
Pogotowie Ratunkowe	999
Pogotowie Ratunkowe (całodobowy ostry dyżur)	756-75-11
ul. Kościuszki 9	
Ośrodek Zdrowia w Nowej Iwicznej	701-49-10
Ośrodek Zdrowia w Magdalence	757-99-64
Ośrodek Zdrowia w Mrokowie	756-15-92
Ośrodek Pomocy Społecznej	757 92 32
Policja	997
	757-93-90, 757-93-86
Komenda Powiatowa Policji	756-70-17, 756-75-01
Straż Pożarna	757-05-98,
	757-22-27
Ochotnicza Straż Pożarna w Mrokowie	756-15-25
w Nowej Woli	756-73-10
Straż Miejska	986, 750-21-60
Pogotowie gazowe	992, 750-38-85
Pogotowie energetyczne	991
	756-30-53, 756-30-54
Pogotowie wodno-kanalizacyjne	994

Biuro Służby Krajowej Anonimowych Alkoholików
(22) 828-04-94, pon.-pt. 8-16
Punkt Informacyjny - Kontaktowy AA (22) 616-05-68,
pon.-pt. 16-21
Infolinia AA
0-801 033 242, pon.-pt. 8-21

E.Leclerc
URSYNÓW

Oferta ważna
od 26.10 do 28.10.2023 r.

**ŚWIEŻA
OFERTA NA WEEKEND**

**KUPUJ
TANIO Z**

12⁹⁹
1 kg
17,99 Cena przed obniżką: 17,99
27% TANIEJ
Panga
filety mrożone
glazura 25%

12⁹⁹
1 kg
17,99 Cena przed obniżką: 17,99
27% TANIEJ
Krewetka surowa
mrożona obrana 16/20
glazura 25%

**PRODUKT
POLSKI**
1⁵⁹
1 szt.
1,99 Cena przed obniżką: 1,99
20% TANIEJ
Czosnek
dostawca: Wigant
kraj pochodzenia: Polska

**22%
taniej z kartą**
9⁹⁹
1 opak.
CENA Z KARTĄ
Cena bez karty 12,99
Cena przed obniżką 12,81
Jaja z wolnego wybiegu L
Czachorowski, 10 sztuk
cena za 1 szt = 1,00 / 1,29

36⁹⁹
1 kg
49,99 Cena przed obniżką: 49,99
26% TANIEJ
Ser Brie francuski
Eurial

29⁹⁹
1 kg
39,99 Cena przed obniżką: 39,99
25% TANIEJ
Szynka Krucha Krakus
Animex
oferta na dziale samoobsługowym

**PRODUKT
POLSKI**
10²⁹
1 kg
12,99 Cena przed obniżką: 12,99
21% TANIEJ
Skrzydło z indyka
z kością, świeże

**16%
taniej z kartą**
4⁹⁹
1 kg
CENA Z KARTĄ
Cena bez karty 5,99
Cena przed obniżką 5,99
Gruszki
dostawca: Hubex
kraj pochodzenia: Polska

4⁵⁹
1 opak.
5,49 Cena przed obniżką: 5,49
16% TANIEJ
Ser w plastrach
Wiejski Dworek
różne rodzaje, 150 g
cena za 1 kg = 30,60/36,60

8⁹⁹
1 opak.
10,58 Najniższa cena z 30 dni przed obniżką: 10,58
15% TANIEJ
Parówki Wiedeńskie
Krakus
Animex, 230 g
cena za 1kg = 39,09/46,00

**PRODUKT
POLSKI**
17⁹⁹
1 szt.
19,99 Cena przed obniżką: 19,99
10% TANIEJ
Filet z piersi kurczaka
świeży

**17%
taniej z kartą**
32⁹⁹
1 kg
CENA Z KARTĄ
Cena bez karty 39,99
Cena przed obniżką 39,99
Boczek Duński wędzony
gotowany
Duda

E.Leclerc
URSYNÓW
Oferta ważna
od 14.02 do 31.12.2023 r.
10% taniej
Z KARTĄ

**Słodkie
Poniedziałki**
EQUADOR
P'tit Déjà
Słodycze P'tit Déjà i Equador

BIO Wtorki
BIO village
Produkty BIO Village

**Serowe
Środy**
Croisés
Produkty Les Croisés

**Włoskie
Czwartki**
TURINI
Produkty Turini
Tradizioni D'ITALIA

**Delikatesy
Piątkowe**
Nasze Specjały
Saint Azay
Produkty Saint Azay
i Nasze Specjały

Skanuj kartę
bonus

Oferta ważna od 26.10 do 28.10.2023r. z wyjątkiem produktów oznaczonych inną datą obowiązywania promocji lub do wyczerpania zapasów. Wszystkie ceny wyrażone są w zł i zawierają podatek VAT. Ceny dotyczą produktów bez dekoracji. Oferta dotyczy sprzedaży detalicznej. Informacje na ten temat i regulamin dostępny w Punkcie Obsługi Klienta sklepu. Oferta dotyczy sklepu: HIPERMARKET URSYNÓW, Warszawa ul. Ciszewskiego 15 róg Komisji Edukacji Narodowej.

E.Leclerc
HIPERMARKET
URSYNÓW
foto.e-leclerc.pl | leclerc.pl

Hipermarket czynny
pon. - sob.: 7.00 - 22.00
niedz. handlowa: 7.00 - 22.00

**GALERIA
KEN
CENTER**
galeriakencenter

Galeria czynna
pon. - sob.: 10.00 - 21.00
niedz. handlowa: 10.00 - 20.00

Hipermarket Warszawa Ursynów
ul. Ciszewskiego 15
róg Komisji Edukacji Narodowej
tel. (22) 389 86 00
www.eleclerc.pl

dojazd autobusami:
192, 179, 185, 193, 195, 209, 148, 503, 166 stacja metra: Stokłosy, Imielin